

Rapport 2005:49 R

Uppföljning av Sveriges nätuniversitet

Slutrapport 2: Tillgänglighet, rekrytering och
extra ersättning

Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Uppföljning av Sveriges nätuniversitet
Slutrapport 2: Tillgänglighet, rekrytering och extra ersättning

Utgiven av Högskoleverket 2005

Högskoleverkets rapportserie 2005:49 R

ISSN 1400-948X

Innehåll: Högskoleverket, avdelningen för statistik och analys, **Carolina Johansson,**

Marie Kahlroth, Ingeborg Landgren

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, november 2005

Tryckt på miljömärkt papper

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Uppdraget att följa upp Sveriges nätuniversitet	8
Studenter inom Sveriges nätuniversitet	9
Ökad tillgänglighet	13
Kurser inom Sveriges nätuniversitet	13
Breddad rekrytering	17
Social bakgrund	17
Utländsk bakgrund	19
Bostadsort	21
Föräldraskap	24
Studiestöd	25
Effekter av den extra ersättningen	27
Utbildningsvolym i relation till extra ersättning	27
Omfattning av nätuniversitetsutbildning	29
Uppföljning av 2004 års resultat	30
Studieprestationer inom nätuniversitetet	32
Lärosätenas användning av den extra ersättningen	33
Resultat och slutsatser	39
Har Sveriges nätuniversitet ökat tillgängligheten?	39
Har Sveriges nätuniversitet breddat rekryteringen?	39
Vilka är effekterna av den extra ersättningen?	41
Referenser	43
Bilagor	45

Sammanfattning

Våren 2002 startades Sveriges nätuniversitet, som är en samordning av universitetens och högskolornas IT-stödda distansutbildning. Dess syfte var bland annat att erbjuda högre utbildning till människor med olika bakgrund, samt att göra den mer tillgänglig i tid och rum. Under den inledande perioden tilldelades lärosätena extra ersättning för utbildningar inom nätuniversitetet. Inom loppet av några år har det byggts upp ett stort utbud av IT-stödda distansutbildningar inom nätuniversitetet. Höstterminen 2004 var 37 900 studenter registrerade inom nätuniversitetet. Det utgör 11 procent av samtliga högskolestudenter.

Studenterna inom nätuniversitetet

De allra flesta (två tredjedelar) av nätstudenterna studerar enbart inom nätuniversitetet. En tredjedel kombinerar nätstudier med campusutbildning eller traditionell distansutbildning. Många studenter är kvinnor, har studerat vid högskola tidigare och är äldre än 34 år. Det är vanligt att studenterna läser korta, fristående kurser och få poäng per termin.

Ökad tillgänglighet till högre utbildning

Tillgängligheten till högre utbildning har ökat i och med nätuniversitetets tillkomst. Utbildningsutbudet har blivit större, och det finns nu fler utbildningar som är flexibla och kan anpassas till den individuella livssituationen. Nätuniversitetets utbildningar är samlade i en sökfunktion på Internet, vilket underlättar sökandet av flexibel utbildning. Många nya kurser har skapats särskilt för nätuniversitetet, och ett antal kurser som tidigare gavs inom andra studieformer har anpassats till nätuniversitetet. Kursutbudet är varierat men med övervikt av korta, fristående kurser på deltid utan förkunskapskrav på tidigare studier i ämnet.

Breddad rekrytering av studenter

Nätuniversitetet bidrar till att bredda rekryteringen till högre utbildning genom att nybörjare rekryteras från grupper som traditionellt sett är underrepresenterade i högskoleutbildning. Rekryteringen till nätuniversitetet är bredare än rekryteringen till campusutbildning men snarlik den till traditionell distansutbildning. Det innebär att nätuniversitetet rekryterar en stor andel nybörjare från arbetarhem, en stor andel boende i glesbygd och mindre städer, en stor andel äldre samt en stor andel nybörjare som har barn. Campusutbildning och nätuniversitetet rekryterar dock ungefär lika stor andel nybörjare med utländsk bakgrund.

Omfattningen av den breddade rekrytering som nätuniversitetet står för begränsas något av att det är relativt få nybörjare inom nätuniversitetet.

Livslångt lärande inom nätuniversitet

Många av nätstudenterna, både nybörjare och övriga studenter, har livssituationer som ställer höga krav på flexibilitet i studierna, t.ex. att de är föräldrar eller bor långt ifrån lärosätet. En stor andel av nätuniversitetets studenter är äldre som har studerat tidigare och nu återkommer till högskolan. Eftersom nätuniversitetet har ett stort utbud av korta, fristående kurser och många studenter läser få poäng per termin är det mycket som tyder på att nätuniversitetet fyller en viktig funktion för livslångt lärande.

Goda effekter av den extra ersättningen

Till och med år 2004 har lärosätena fått extra ersättning för utbildning inom nätuniversitetet. Under denna inledande period har utbildningsutbudet av IT-stödd distansutbildning ökat kraftigt, både i antal studenter och i antal kurser. Det har under hela perioden producerats fler helårsstudenter inom nätuniversitetet än vad den extra ersättningen dimensionerat för. De lärosäten som fått stor tilldelning har även haft mycket nätuniversitetsutbildning och vice versa.

Enligt universitet och högskolor har den extra ersättningen varit viktig för att utveckla kurser till nätuniversitetet. Utan den extra ersättningen hade det varit svårt att genomföra satsningarna. Många lärosäten har använt delar av ersättningen centralt för att skapa förutsättningar att erbjuda nätkurser. Lärosätena kommer även utan extra ersättning att fortsätta med nätkurser, men det är möjligt att de kommer att satsa mindre på utveckling av nya kurser. Det är även så att om ett lärosäte måste göra nedskärningar sker det i första hand på fristående kurser, vilket då även drabbar nätuniversitetet.

Inledning

Sveriges nätuniversitet är en samordning av universitetens och högskolornas IT-stödda distansutbildningar i en webbportal som Myndigheten för Sveriges nätuniversitet ansvarar för. Enligt regleringsbrevet till Myndigheten för Sveriges nätuniversitet är målet för Sveriges nätuniversitet att öka tillgängligheten till och omfattningen av IT-stödd distansutbildning inom högre utbildning.

Sveriges nätuniversitet startades mitt under vårterminen 2002, men verksamheten kom i gång först terminen därpå. Sveriges nätuniversitets utbildningar är IT-stödda distansutbildningar som, liksom traditionella distansutbildningar, möjliggör studier som är flexibla i tid och rum och har få eller inga sammankomster.

Nätuniversitetets ändamål

Den bärande tanken bakom Sveriges nätuniversitet, så som den presenterades i propositionen *Den öppna högskolan* (prop. 2001/02:15), är att hög utbildning bör kunna erbjudas fler människor med olika bakgrund, samt göras mer tillgänglig i tid och rum. Med andra ord förväntas kurser inom Sveriges nätuniversitet underlätta för människor att studera på ett sätt som styrs av studentens egna villkor, efterfrågan och livssituation. Sveriges nätuniversitet väntas öka rekryteringen av studenter från mindre studievana miljöer samt fungera som en resurs för personer som är intresserade av fortbildning och vidareutbildning, liksom som ett medel för det livslånga lärandet. Vidare anses att den högre utbildningen kontinuerligt bör utvecklas för att svara mot nya behov i samhället, och att Sverige bör vara delaktigt i den snabba utveckling av IT-baserad distansutbildning som sker internationellt.

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet tillkom samtidigt som Sveriges nätuniversitet den 1 mars 2002. Myndigheten för Sveriges nätuniversitet har i uppdrag att:

- registrera sådan IT-stödd distansutbildning som anmälts enligt förordningen (2002:25) om samverkan genom Sveriges nätuniversitet
- presentera nätuniversitetets utbud av IT-stödd distansutbildning elektroniskt
- svara för administration och samordning av nätuniversitetets verksamhet
- fördela medel för att främja nätuniversitetet, utveckling och stimulera utveckling av IT-stödd distansutbildning
- verka för en ökad tillämpning av nationella och internationella kunskaper och erfarenheter av IT-stödd utbildning.¹

---

1. SFS 2002:26

I propositionen *Ny värld – ny högskola* (prop. 2004/05:162) föreslås att uppdraget till Myndigheten för Sveriges nätuniversitet utvidgas till att även omfatta stöd till breddad rekrytering samt stöd för pedagogiskt utvecklingsarbete vid universitetet och högskolor.

Uppdraget att följa upp Sveriges nätuniversitet

Högskoleverket har i regleringsbrev för år 2004 och år 2005 fått i uppdrag att följa upp lärosätenas samverkan kring IT-stödd distansutbildning inom Sveriges nätuniversitet, bland annat om nätuniversitetet har bidragit till ökad tillgänglighet och breddad rekrytering till högre utbildning. Högskoleverket slutredovisar i år uppdraget med två rapporter; dels med denna som följer upp nätuniversitetets bidrag till tillgänglighet och breddad rekrytering samt effekterna av den extra ersättningen, dels med en utvärderingsrapport kring betydelsen av det stöd som Myndigheten för Sveriges nätuniversitet har lämnat till Sveriges nätuniversitet. Effekterna av den extra ersättningen berörs även i utvärderingsrapporten som har titeln *Uppföljning av Sveriges nätuniversitet. Slutrapport 1: Myndigheten för Sveriges nätuniversitet* (Högskoleverkets rapportserie 2005:48 R).

Denna rapport är i stora drag en uppdatering av Högskoleverkets delrapportering från år 2004², med statistik för ytterligare ett år samt en del nya uppgifter.

Om statistiken

Statistikunderlag för analyser av tillgänglighet och rekrytering har levererats av Statistiska centralbyrån (SCB). En teknisk beskrivning av statistiken finns som bilaga. Uppgifterna om den extra ersättningen har utöver statistik från SCB hämtas från lärosätenas årsredovisningar, budgetpropositioner, regleringsbrev för universitetet och högskolor samt från studiebesök vid lärosäten.

Det finns statistik för nätuniversitetets tre första år, 2002–2004. Statistiken redovisas huvudsakligen per hösttermin, utom i avsnittet om den extra ersättningen. Nätuniversitetet är fortfarande i en etableringsfas, och den tillgängliga statistiken ger just en bild av den inledande perioden.

Med ”studieform” avses i redovisningen de olika studieformerna nätuniversitetsutbildning, traditionell distansutbildning och campusutbildning (undervisning sker på lärosätet). Den IT-stödda distansutbildningen inom Sveriges nätuniversitet och den traditionella distansutbildningen kommer att särredovisas och benämnas ”nätuniversitetet”³ respektive ”traditionell distansutbildning”.

---

2. Uppföljning av Sveriges nätuniversitet - tillgänglighet, rekrytering och extra ersättning, Högskoleverkets rapportserie 2004:30 R.

3. Den IT-stödda utbildningen inom Sveriges nätuniversitet betraktas i resultatredovisningen som en studieform och stavas därför med gemen, ”nätuniversitetet”.

Studenter inom Sveriges nätuniversitet

Höstterminen 2004 var 37 900 studenter registrerade inom nätuniversitetet. Det motsvarade 11 procent av den totala studentpopulationen. Därav läste 25 200 studenter enbart inom nätuniversitetet och 12 700 studenter kombinerade nätuniversitetsstudier med studier inom traditionell distansutbildning eller campusutbildning.

Antalet studenter inom campusutbildning har ökat de senaste åren, men dess andel av samtliga studenter har minskat i förhållande till distansutbildning (inklusive nätuniversitetet), som ökat i både antal och andel. Det är nätuniversitetetsutbildningar som står för ökningen, medan studenterna inom den traditionella distansutbildningen har blivit färre.

Studenter fördelade efter studieform, höstterminerna 1993–2004, antal

Höst-termin	Nätuniver- sitetet (N)	Traditionell distans- utbildning (D)	Campusut- bildning (C)	N+C	N+D	N+C +D	C+D	Totalt
1993		12 049	204 904				3 083	220 036
1994		13 446	213 885				4 047	231 378
1995		14 670	226 373				4 858	245 901
1996		15 193	240 420				5 799	261 412
1997		15 571	243 220				5 501	264 292
1998		16 668	245 732				5 721	268 121
1999		16 579	253 148				6 065	275 792
2000		18 090	259 711				7 192	284 993
2001		20 662	272 049				8 026	300 737
2002	14 140	14 539	286 751	6 798	948	530	5 102	328 808
2003	20 958	14 431	288 407	9 669	1 388	694	4 430	339 977
2004	25 221	14 094	281 979	10 976	1 215	489	3 441	337 415

Studenter fördelade efter studieform, höstterminerna 1993–2004, procent

Höst-termin	Nätuniver- sitetet (N)	Traditionell distans- utbildning (D)	Campusut- bildning (C)	N+C	N+D	N+C +D	C+D	Totalt
1993		5	93				1	100
1994		6	92				2	100
1995		6	92				2	100
1996		6	92				2	100
1997		6	92				2	100
1998		6	92				2	100
1999		6	92				2	100
2000		6	91				3	100
2001		7	90				3	100
2002	4	4	87	2	0	0	2	100
2003	6	4	85	3	0	0	1	100
2004	7	4	84	3	0	0	1	100

Universiteten och högskolorna har i olika stor utsträckning deltagit i IT-stödda distanskurser inom Sveriges nätuniversitet. Till exempel varierade andelen nätstudenter per lärosäte med mellan 0 och 50 procent under höstterminen 2004. Det var vid Högskolan på Gotland som hälften av studenterna var nätstudenter.

Många äldre studenter inom nätuniversitetet

Fler kvinnor (60 procent) än män studerar inom högskolan, så även inom nätuniversitetet (64 procent). Det är ungefär lika stor andel av kvinnorna som av männen som studerar inom nätuniversitetet (8 respektive 7 procent). Däremot väljer män i något större utsträckning än kvinnor att studera vid campus och mer sällan inom traditionell distansutbildning.

För alla åldersgrupper är campusutbildning det i särklass vanligaste studievalet, särskilt bland dem under 25 år. Studenter inom distansutbildning är generellt sett äldre än campusstudenter, men studenterna inom nätuniversitetet är något yngre än inom traditionell distansutbildning. Vidare är studenterna som kombinerar nät- och campusstudier yngre än studenterna som enbart läser nätuniversitetskurs och något äldre än campusstudenterna.

Det är 13 procent av nätstudenterna som inte har studerat vid universitet eller högskola tidigare. Campusutbildning är den studieform som har högst andel högskolenybjörjare (19 procent). Det är relativt ovanligt att nybjörjare väljer att kombinera nätstudier med campusstudier (6 procent). Nybjörjare inom nät- och distansutbildning är betydligt äldre än nybjörjare inom campusutbildning, och de är även äldre än de nybjörjare som kombinerar nät- och campusutbildning.

Nätstudenter läser ofta korta och fristående kurser

Många nätstudenter läste fristående kurser (82 procent). Bland dem som studerade samtidigt på campus och inom nätuniversitetet var det många som läste fristående kurser eller kombinerade program- och fristående kurser (46 respektive 45 procent).

Nätstudenter (och även studenter inom traditionell distansutbildning) var registrerade på färre poäng per termin än vad campusstudenterna var. Däremot var många av studenterna som läste både inom nätuniversitetet och på campus registrerade på mer än 20 poäng per termin. Den generellt låga poängomfattningen för nätstudenterna förklarar varför de 37 900 studenter som var registrerade inom nätuniversitetet höstterminen 2004, och som motsvarade 11 procent av den totala studentpopulationen, endast utgjorde 6 procent av helårsstudenterna.⁴

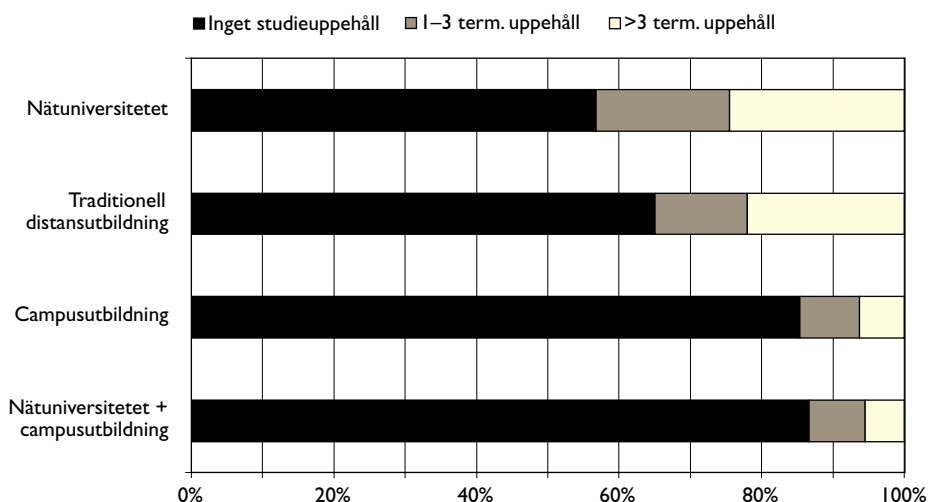
4. Registreringar på kurser som sammantaget omfattar ett helt läsår, 40 veckor (dvs. 40 högskolepoäng), motsvarar en helårsstudent. Prestationer i form av avklarade högskolepoäng uttrycks i form av helårsprestationer, där en helårsprestation motsvarar 40 avklarade högskolepoäng.

Många återkommande studenter inom nätuniversitetet

Det verkar vara vanligt att distans- och nätstudier används i fort- eller vidareutbildande syfte. Det går till exempel att spåra i andelen återkommande studenter. Som återkommande student räknas de som haft studieuppehåll i minst tre terminer. Andelen återkommande studenter är tre gånger så stor bland nät- och distansstudenter som bland campusstudenter. Därtill är nätuniversitetet den studieform som har störst andel studenter som haft ett kortare studieuppehåll (1-3 terminer). Bland studenter som väljer att kombinera nät- och campusstudier är studieuppehåll under den föregående terminen lika ovanligt som bland campusstudenterna.

Av studenterna som återkommit till studier efter minst tre terminers uppehåll har de som väljer nät- och distansstudier en något högre utbildningsnivå än de som valt campusstudier.

Studieuppehåll fördelat efter studieform, höstterminen 2004, procent

Nätuniversitetet förändrar inte sned könsfördelning

Män och kvinnor har olika mönster i sina val av utbildningar. För flera ämnesområden återfinns dessa mönster oavsett studieform. De ämnesområden som brukar locka kvinnor gör så även när det gäller nätkurser, och motsvarande gäller även för män. Det finns dock några skillnader mellan nät- respektive campusstudenter i fördelningen av kvinnor och män inom ämnesområden. Ämnesområden som drar till sig något större andel kvinnor som nätuniversitetsutbildning än som campusutbildning är naturvetenskap, medicin och odontologi samt humaniora och teologi. Motsatt tycks juridik och samhällsvetenskap inom nätuniversitetet dra till sig fler män än inom campusutbildning.

Ökad tillgänglighet

Tillgängligheten till högskolestudier har ökat under de senaste 15 årens expansion av högskolan, både genom att antalet studieplatser har ökat och genom den regionala spridningen av lärosäten. För att beskriva hur tillgängligheten har förändrats i och med tillkomsten av Sveriges nätuniversitet studeras utbildningsutbudet i form av kurser. Det finns dock fler aspekter än utbildningsutbudet som har relevans för tillgängligheten och som inte omfattas av denna rapport. Till exempel ställer IT-stödd distansutbildning krav på tillgång till dator, viss datorvana och tillgång till Internet. Huruvida Internetuppkopplingen går via bredband eller modem kan också vara betydelsefullt. Andra praktiska aspekter på tillgänglighet är om det ingår sammankomster i kurserna, och i så fall hur många (särskilt om sammankomsterna är obligatoriska), samt möjligheten att examineras någon annanstans än vid det lärosäte som ger utbildningen.

Många av nätkurserna har sammankomster under kursens gång, varav några sammankomster är obligatoriska. Det finns inga kriterier för hur många sammankomster en nätkurs får ha men antalet sammankomster, framförallt de obligatoriska, är mycket betydande för studenternas möjligheter att följa kursen. Enligt den databas som Myndigheten för Sveriges nätuniversitet är ansvarig för, hade uppskattningsvis 65 procent av kurserna obligatoriska sammankomster under höstterminen 2004. Det är den enda uppgift som finns om förekomsten av obligatoriska sammankomster, och kvaliteten i denna uppgift är osäker, då lärosätena har registrerat obligatoriska sammankomster på lite olika sätt.

Ur tillgänglighetssynpunkt har även lärcentrum, som finns runt om i landet betydelse. De utgör ett stöd för utbildning på distans, däribland den högre utbildningen. Det är en mötesplats där distansstudenter kan få hjälp både med utbildning och med studievägledning. Enligt Glesbygdverket fanns år 2003 lärcentrum i 86 procent av landets 290 kommuner, och i många kommuner finns dessutom flera lärcentrum.⁵

Kurser inom Sveriges nätuniversitet

Höstterminen 2004 gavs det 1 621 kurser inom nätuniversitetet. Alla nätuniversitetets kurser finns samlade i en sökdatabas på Sveriges nätuniversitets webbsida. Av kurserna hösten 2004 var 1 086 enbart nätkurser, och 535 var nätkurser som samtidigt gick som campuskurs eller traditionell distanskurs. De rena nätkurserna utgjorde 4,5 procent av det totala kursutbudet. Nätkur-

---

5. *Lärcentra 2003 sammanställning av enkätsvar*, Glesbygdverket, 2004

ser som ges parallellt i andra studieformer utgjorde 2,2 procent av det totala kursutbudet. Av kurser som ges i flera studieformer samtidigt gavs 387 kurser som både nätuniversitets- och campuskurser, vilket är den vanligaste kombinationen.

Det totala antalet kurser har fortsatt att öka under Sveriges nätuniversitetets första terminer. Det är endast de traditionella distanskurserna som har minskat i antal i samband med Sveriges nätuniversitetets tillkomst.

Kurser fördelade efter studieformskombination, höstterminerna 1998–2004

Höst-termin	Nätuniversitetet (N)	Traditionell distansutbildning (D)	Campusutbildning (C)	N+C	N+D	N+D+C	D+C	Totalt
1998		738 4%	17 180 94%				292 2%	18 210
1999		721 4%	17 893 95%				268 1%	18 882
2000		747 4%	18 740 95%				303 2%	19 790
2001		922 4%	19 414 94%				326 2%	20 662
2002	662 3%	608 3%	20 696 92%	186 1%	32 0%	24 0%	225 1%	22 433
2003	832 4%	649 3%	21 349 91%	307 1%	82 0%	32 0%	208 1%	23 459
2004	1 086 5%	650 3%	21 476 90%	387 2%	95 0%	53 0%	212 1%	23 959

Lärosätena har i varierande utsträckning erbjudit kurser inom nätuniversitetet. Höstterminen 2004 erbjöd till exempel Högskolan på Gotland en tredjedel av sina kurser som nätuniversitetskurs, och en fjärdedel av högskolans kurser gavs enbart som nätuniversitetskurs. Samtidigt fanns det högskolor som inte hade några nätkurser alls.

Många nya kurser inom nätuniversitetet

Till Sveriges nätuniversitetets första hösttermin skapades många nya kurser.⁶ Nästan hälften (44 procent) av de kurser som endast gavs som nätuniversitetskurs var nya kurser (288 av 662 kurser). Av de kurser som inte var nya kurser hade ungefär tre fjärdedelar gått som distanskurs tidigare. Andelen nya kurser inom nätuniversitetet var som störst första höstterminen och lägre de påföljande höstterminerna. Antalet nya kurser har dock ökat sedan starten och var som flest hösten 2004 (327 nya kurser).

Bara 16 procent av kurserna som gavs både som nät- och campuskurs höstterminen 2002 var nya kurser, övriga var redan befintliga kurser som anpassats till den nya studieformen.

Nätuniversitetet har korta, fristående kurser med låg studietakt

För alla studieformer är korta kurser, 1–5 poäng, vanligast. Både nätuniversitetets och campusutbildningens kursutbud utgörs i större utsträckning av kortare kurser än inom den traditionella distansutbildningen.

6. En kurs betraktas här som ny om den har en kurskod som inte funnits tidigare. Kurskoder ska bytas när kursplanen ändras. Mindre förändringar i kurser ska inte resultera i en ny kurskod.

Majoriteten av nätkurserna är fristående kurser (två tredjedelar), och många av kurserna ges både inom program och som fristående kurs (en dryg fjärdedel). Nätuniversitetet och traditionell distansutbildning har liknande utbud av kurser med relativt stor andel fristående kurser. Campusutbudet består till mycket större utsträckning av kurser som ingår i program, antingen endast inom program eller både inom program och som fristående kurser.

Kurser fördelade efter kursformat, höstterminen 2004, procent

Studieformskombination	Program	Fristående	Program och fristående	Summa
Nätuniversitetet	12	61	27	100
Traditionell distansutbildning	21	52	27	100
Campusutbildning	40	22	38	100
Nät- och campusutbildning	16	20	65	100

Kurserna inom nätuniversitetet (och även traditionell distansutbildning) håller låg studietakt (26–50 procent av heltidsstudier) jämfört med campusutbildningen. Endast 17 procent av nätkurserna hade hösten 2004 en studietakt mellan 51–100 procent, medan motsvarande andel för campusutbildning var 69 procent.

Kurser fördelade efter studietakt⁷, höstterminen 2004, procent

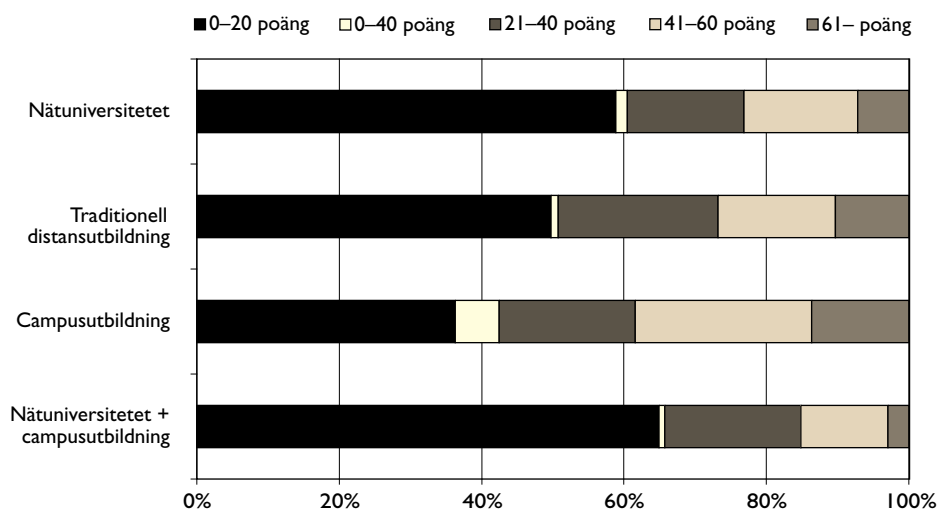
	Studietakt under 26 procent	Studietakt om 26–50 procent	Studietakt om 51–100 procent	Summa
Nätuniversitetet	27	56	17	100
Traditionell distansutbildning	15	61	24	100
Campusutbildning	6	25	69	100

Många A-kurser inom nätuniversitetet

Högskoleutbildning ges på olika nivåer, vilket betyder att studenterna för att läsa en del kurser inom högskolan måste ha läst de föregående kurserna inom ämnet. Det är vanligare med kurser utan förkunskapskrav i ämnet, s.k. A-kurser, inom nätuniversitetet än i andra studieformer. Det finns alltså relativt sett färre kurser med högre förkunskapskrav inom nätuniversitetet än vad som finns inom både campusutbildning och traditionell distansutbildning. Den studieformskombination som har störst andel A-kurser är kurser som ges både via nätuniversitetet och på campus (64 procent).

7. För uppgifter om kursernas studietakt finns endast uppgifter för campuskurs, traditionell distanskurs och nätuniversitetskurs. Samtliga nätuniversitetskurser, oavsett om de parallellt funnits som traditionell distans- eller campusutbildning, räknas här som nätuniversitetskurser. Alla distanskurser, exklusive nätuniversitetskurserna, räknas här som traditionella distanskurser. Resterande kurser är campuskurser.

Kursers krav på förkunskap i ämnet, per studieform, höstterminen 2004, procent

Flest kurser inom juridik och samhällsvetenskap

Inom alla studieformer är det vanligast med kurser inom ämnesområdet juridik och samhällsvetenskap (inklusive undervisning) och minst vanligt med konstnärliga kurser. Kursutbudets ämnessammansättning varierar dock lite mellan studieformerna. Nätuniversitetet och traditionell distansutbildning har en större andel kurser inom juridik och samhällsvetenskap (runt 35 procent) än vad campusutbildningen har (26 procent). Konstnärliga utbildningar förekommer sällan som nätkurser utan ges nästan uteslutande som campuskurser.

Breddad rekrytering

En ambition med Sveriges nätuniversitet har varit att bredda rekryteringen till högskolan så att nya grupper påbörjar högskoleutbildning. Utgångspunkten för diskussionen om breddad rekrytering är att det är individens intresse och förmåga – inte individens bakgrund – som ska styra deltagandet i högre utbildning. Studentpopulationen i högskolan ska vara en återspeglning av mångfalden i befolkningen.

En vanligt förekommande variabel i diskussionen om breddad rekrytering är studenternas sociala bakgrund, en annan är studenternas nationella bakgrund (svensk eller utländsk). Förutom att undersöka rekryteringen till nätuniversitetsutbildningar ur dessa aspekter är det också intressant att se till faktorer såsom bostadsort och familjesituation för att ta reda på om nätuniversitetet har rekryterat studenter utanför de traditionella grupperna.

Med rekrytering avses ny tillkomna studenter som inte tidigare studerat vid högskola (högskolenybörjare). Höstterminen 2004 började 4 000 studenter utan tidigare högskoleerfarenhet att studera inom nätuniversitetet. Av dessa studerade 3 300 enbart inom nätuniversitetet, de övriga kombinerade nätstudier med campusutbildning eller traditionell distansutbildning. Det innebär att 13 procent av dem som studerade inom nätuniversitetet var högskolenybörjare.

Social bakgrund

Studenternas sociala bakgrund beskrivs utifrån deras föräldrars yrke. Om rekryteringen till högskolan skulle motsvara fördelningen i befolkningen i åldern 18–34 år skulle ungefär en tredjedel komma från arbetarhem och en femtedel från högre tjänstemannahem.

Social bakgrund anges för studenter som är yngre än 35 år. Sammantaget kan social bakgrund anges för cirka tre fjärdedelar av samtliga högskolenybörjare. Eftersom många av dem som studerar inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning är äldre än 34 år, är andelen studenter med uppgift om social bakgrund lägre bland dessa studenter.

De uppgifter som förekommer i detta avsnitt är beräknade enbart på nybörjare som är yngre än 35 år, för vilka det finns uppgift om social bakgrund. Bland de nybörjare som är yngre än 35 år saknas uppgift om social bakgrund för drygt en tiondel.

Var tredje nätstudent har arbetarbakgrund

En större andel av nybörjarna inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning har arbetarbakgrund än bland dem som studerar i campusutbildningar. Av högskolenybörjarna inom nätuniversitetet höstterminen 2004

hade 31 procent arbetarbakgrund. Det innebär att det bland nybörjarna inom nätuniversitetet i princip inte är någon social snedrekrytering jämfört med befolkningen i motsvarande ålder. Detsamma gäller för nybörjarna i traditionell distansutbildning, av vilka 32 procent hade arbetarbakgrund höstterminen 2004.

Den klart största studentgruppen är dock den som studerar på campusutbildningar. Bland högskolenybörjarna i campusutbildningar höstterminen 2004 hade endast 24 procent arbetarbakgrund. Även om den sociala snedrekryteringen har minskat under de senaste femton åren, är det långt kvar tills gruppen med arbetarbakgrund är representerad i högskolestudier på campus i samma utsträckning som i befolkningen. I den grupp som kombinerar nätuniversitetsstudier med utbildning på campus är andelen med arbetarbakgrund endast 22 procent.

Social bakgrund bland högskolenybörjare, höstterminen 2004, procent

	Arbetare	Högre tjänstemän	Övr. tjänstemän m.fl.	Summa
Nätuniversitetet	31	21	48	100
Traditionell distansutbildning	32	48	51	100
Campusutbildning	24	29	48	100
Nätuniversitetet + campusutbildning	22	30	48	100
Samtliga högskolenybörjare	24	28	48	100

Sett i ett längre perspektiv har andelen nybörjare med arbetarbakgrund ökat, vilket hänger samman med den expansion av högskolan som har skett sedan början av nittioalet. Läsåret 1993/94 hade 18 procent av samtliga högskolenybörjare arbetarbakgrund, en siffra som ökat till 24 procent läsåret 2003/04. Under den relativt korta perioden mellan höstterminen 1998 och höstterminen 2004 har andelen med arbetarbakgrund bland campusnybörjarna ökat med tre procentenheter. Bland nybörjarna inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning har andelen med arbetarbakgrund varierat omkring 30 procent.

Andel (%) av högskolenybörjarna som har arbetarbakgrund, höstterminerna 1998–2004

Hösttermin	Nätuniversitetet	Traditionell distansutbildning	Campusutbildning	Nätuniversitetet + campusutbildning	Samtliga högskolenybörjare
1998		27	21		21
1999		31	22		23
2000		29	23		23
2001		31	23		23
2002	27	33	24	20	24
2003	30	32	24	22	24
2004	31	32	24	22	24

En större andel av kvinnorna än av männen är rekryterade från arbetarhem. Detta gäller för alla studieformer. Bland samtliga högskolenyborjare höstterminen 2004 hade 27 procent av kvinnorna och 21 procent av männen arbetarbakgrund. Motsvarande andel bland högskolenyborjarna inom nätuniversitetet var 33 procent för kvinnorna och 28 procent för männen.

Inom alla studieformer är andelen studenter med arbetarbakgrund lägre bland dem som inte är nyborjare än bland nyborjarna. Dessutom är skillnaderna mellan studieformerna mindre. Av samtliga campusstudenter var det 21 procent som hade arbetarbakgrund höstterminen 2004. Motsvarande andel inom nätuniversitetet och traditionell distansutbildning var 23 respektive 26 procent.

De studenter som har arbetarbakgrund studerar i något högre grad på programutbildningar än vad studenter med högre tjänstemannabakgrund gör. Studenterna med högre tjänstemannabakgrund läser däremot i något högre utsträckning fristående kurser. Detta gäller såväl för studenter inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning som för campusstudenter.

Utländsk bakgrund

Precis som studenter med svensk bakgrund är studenter med utländsk bakgrund ingen homogen grupp. Den sociala miljön och inställningen till högre utbildning bland föräldrar och andra i den närmaste omgivningen är centrala för övergången till högre utbildning, såväl för personer med svensk bakgrund som för personer med utländsk bakgrund.

Andelen av nyborjarna vid universitet och högskolor som har utländsk bakgrund, det vill säga är födda utomlands eller har två föräldrar födda utomlands, (utbytesstudenter oräknade) har ökat och är nu i paritet med motsvarande andel i befolkningen. Det är dock stora skillnader i representation beroende på från vilket land personerna har sitt ursprung. Exempelvis är personer med ursprung från Norden, andra västeuropeiska länder och Iran väl representerade vid universitet och högskolor, medan personer med ursprung från många afrikanska länder är underrepresenterade. Det är också så att gruppen födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar är bättre representerad i högskolan än de som är utrikes födda.

Uppgift om utländsk eller svensk bakgrund finns för cirka 95 procent av högskolenyborjarna (utbytesstudenter oräknade).

15 procent av nätstudenterna har utländsk bakgrund

Höstterminen 2004 hade 15 procent av högskolenyborjarna inom nätuniversitetet utländsk bakgrund. Det är en nästan lika hög andel som bland nyborjare i campusutbildningar. I traditionell distansutbildning var andelen med utländsk bakgrund något lägre. Tidigare terminer har det varit större skillnader mellan nätuniversitetet och campusutbildning. Andelen nyborjare med utländsk bakgrund har varit relativt oförändrad inom nätuniversitetet; däremot

mot var andelen lägre i campusutbildning under höstterminen 2004 jämfört med tidigare terminer.

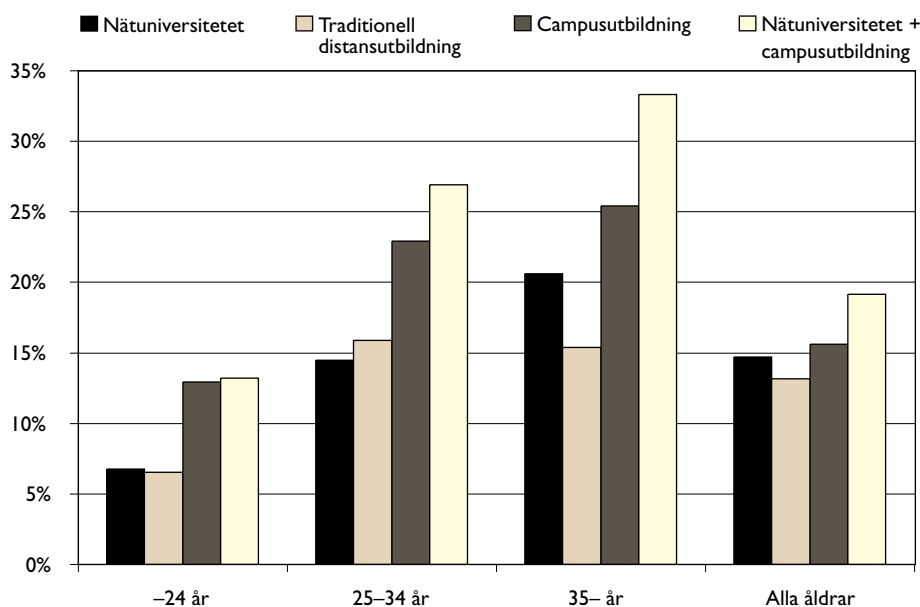
Andel (%) av högskolenybjörjarna som har utländsk bakgrund, höstterminen 2002–2004

Höst-termin	Nätuni-versitetet	Traditionell distansutbildning	Campus-utbildning	Nätuniversitet + campus-utbildning	Alla studie-former
2002	14	11	17	15	16
2003	15	12	19	17	18
2004	15	13	16	19	16

Såväl i campusutbildning som i nätutbildning och i traditionell distansutbildning är andelen med utländsk bakgrund lägre bland de studenter som tidigare har studerat i högskolan jämfört med högskolenybjörjarna. Höstterminen 2004 hade 14 procent av samtliga campusstudenter utländsk bakgrund. Motsvarande andel bland samtliga nätstudenter var 11 procent.

I alla studieformer ökar andelen med utländsk bakgrund ju äldre gruppen högskolenybjörjare är. Uppdelat per åldersgrupp är det tydliga skillnader mellan studieformerna. Andelen nybjörjare med utländsk bakgrund är i varje åldersgrupp betydligt större i campusutbildningen än inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning. Högst andel högskolenybjörjare med utländsk bakgrund finns bland dem som kombinerar nätstudier med campusstudier.

Högskolenybjörjare med utländsk bakgrund per åldersgrupp, höstterminen 2004, procent

Andelen högskolenybjörjare med utländsk bakgrund har det senaste året ökat bland männen inom nätuniversitetet, vilket innebär att det inte längre är några

skillnader mellan könen när det gäller hur stor andel av nybörjarna inom nätuniversitetet som har utländsk bakgrund.

Bostadsort

Det finns inte något uttalat mål att Sveriges nätuniversitet ska rekrytera studenter från särskilda regioner eller från tätort eller glesbygd. Den flexibilitet som nätkurser innebär bör dock underlätta högskolestudier för personer som har långt geografiskt avstånd till en högskoleort.

Uppgifter om olika kommuners befolkningsunderlag bygger på SCB:s klassificering i så kallade H-regioner. H-regionerna är en gruppering av kommuner efter lokalt och regionalt befolkningsunderlag längs skalan storstad–glesbygd.

Uppgift om bostadsort finns för i princip samtliga högskolenybörjare (utbytesstudenter oräknade).

Sex av tio nätstudenter är storstadsbor

När det gäller bostadsort skiljer sig nybörjarna inom nätuniversitetet både från nybörjarna i campusutbildning och från nybörjarna i traditionell distansutbildning. Nätuniversitetet lockar i mindre utsträckning storstadsbor än campusutbildningen och samtidigt en något mindre andel glesbygdsbor än den traditionella distansutbildningen. Både inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning bor många av nybörjarna i områden kring mindre orter och samhällen, det som kallas mellanbygd och tätbygd i SCB:s klassificering.

Högskolenybörjare fördelade efter H-regioner, höstterminen 2004, procent

	Nätuni- versitetet	Traditionell distansut- bildning	Campus- utbild- ning	Nätuniversite- tet + campus- utbildning	Samtliga högskole- nybörjare
Glesbygd	10	15	2	3	3
Mellanbygd/tätbygd	30	37	13	19	15
Större städer	32	33	45	46	44
Stockholm/Göteborg/ Malmö	29	15	39	32	38
Summa	100	100	100	100	100

Bland högskolenybörjarna i nätuniversitetet höstterminen 2004 var en något högre andel av kvinnorna än av männen bosatta i glesbygd. Männen var å andra sidan i något större utsträckning bosatta i de tre storstadsregionerna och i större städer. Det är inga stora skillnader mellan åldersgrupperna.

Många av de glesbygdsbor som studerar inom nätuniversitetet läser programutbildningar. En dryg tredjedel av nätstudenterna som var bosatta i glesbygd (både studenter med tidigare erfarenhet av högskolestudier och högskolenybörjare) studerade inom ett program. Bland samtliga nätstudenter var andelen programstuderande 17 procent. Även bland studenter i traditionell distansutbildning är andelen programstudenter högre bland glesbygdsborna;

där är dock skillnaden mellan olika H-regioner inte lika stor. Bland campusstudenter är andelen programstuderande genomgående högre än i de två distansutbildningsformerna. Några stora skillnader som hänger ihop med bostadsortens befolkningstäthet finns inte (dock är ju andelen glesbygdsbor liten bland campusstudenterna).

Många nätstudenter bor långt från lärosätets huvudort

Den flexibla form av utbildning som nätuniversitetets utbildningar utgör bidrar till att minska betydelsen av det geografiska avståndet till högskoleutbildning. Frågan är om studenterna inom nätuniversitetet väljer utbildning oberoende av lärosätets geografiska placering, eller om de ändå väljer kurser i närhet till bostadsorten? För att få svar på detta ställs studenternas bostadsort i relation till lärosätets region⁸ och till kursortens region.

Som väntat är det betydligt vanligare bland nybörjarna inom nätuniversitetet att bo långt ifrån det lärosäte som ger utbildningen, än vad fallet är inom campusutbildningen. Men även i jämförelse med traditionell distansutbildning är det vanligare att nybörjarna inom nätuniversitetet har ett stort geografiskt avstånd till det lärosäte de studerar vid. Det indikerar att nätuniversitetet till viss del har minskat de geografiska avstånden till högskoleutbildning. Sedan nätuniversitetet startade 2002 har dessutom andelen nätstudenter med långa avstånd till lärosätet successivt ökat. Motsvarande utveckling finns inte för de övriga studieformerna.

Bland högskolenybörjarna inom nätuniversitetet höstterminen 2004 bodde mer än en tredjedel i ett annat län än den högskola som gav utbildningen. Motsvarande siffror för traditionell distansutbildning och campusutbildning var betydligt lägre.

Högskolenybörjarnas bostadsort i förhållande till lärosätets huvudort, höstterminen 2004, per kursregistrering, procent

	Samma län	Närliggande län	Övriga län	Summa
Nätuniversitetet	47	17	36	100
Traditionell distansutbildning	62	21	17	100
Campusutbildning	83	9	8	100

Liknande resultat får man om man relaterar högskolenybörjarnas bostadsort till den kommun där kursen ges. Nybörjare inom nätuniversitetet bor i större utsträckning långt ifrån den kommun där kursorten finns, än vad både nybörjare i campusutbildning och nybörjare i traditionell distansutbildning gör.

8. Uppgift om det län som högskolan finns i grundar sig i den kommun där rektorskansliet finns. Några lärosäten har flera huvudorter. För dessa har följande orter använts: Sveriges lantbruksuniversitet – Uppsala; Mittuniversitetet – Östersund; Mälardalens högskola – Västerås; Högskolan i Trollhättan/Uddevalla – Trollhättan.

Högskolenybjörjarnas bostadsort i förhållande till den kommun där kursen ges, höstterminen 2004, per kursregistrering, procent

	Samma kommun	Samma län, annan kommun	Övriga län	Summa
Nätuniversitetet	23	23	54	100
Traditionell distansutbildning	34	32	35	100
Campusutbildning	54	29	16	100

Hur stor andel av nätstudenterna som bor nära lärosätet varierar mellan olika universitet och högskolor. Skillnaderna mellan lärosätena kan bero på hur respektive lärosätes kursutbud inom nätuniversitetet ser ut och hur nätkurserna är utformade i fråga om exempelvis förekomst av obligatoriska träffar. Dessutom spelar befolkningsunderlaget i lärosätets region och närliggande regioner en roll.

Nätstudenternas bostadsort i förhållande till lärosätets huvudort, höstterminen 2004, per kursregistrering, procent

	Samma län	Närliggande län	Övriga län	Summa
Uppsala universitet	40	31	28	100
Lunds universitet	62	6	32	100
Göteborgs universitet	68	10	21	100
Stockholms universitet	76	6	18	100
Umeå universitet	40	19	41	100
Linköpings universitet	46	13	41	100
Kungl. Tekniska högskolan	72	7	21	100
Luleå tekniska universitet	59	8	33	100
Karlstads universitet	45	30	25	100
Mittuniversitetet	36	7	57	100
Växjö universitet	26	34	40	100
Örebro universitet	38	28	34	100
Blekinge tekniska högskola	25	25	49	100
Högskolan i Kalmar	47	23	30	100
Malmö högskola	70	8	22	100
Mälardalens högskola	68	25	6	100
Högskolan i Borås	42	16	42	100
Högskolan Dalarna	76	10	13	100
Högskolan på Gotland	10	2	88	100
Högskolan i Gävle	34	15	50	100
Högskolan i Halmstad	36	37	28	100
Högskolan Kristianstad	55	12	33	100
Högskolan i Skövde	64	17	19	100
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	62	10	28	100
Lärarhögskolan i Stockholm	59	13	28	100

Anmärkning 1: Tabellen avser samtliga studenter inom nätuniversitetet, inte enbart högskolenybjörjare.
Anmärkning 2: Tabellen redovisar endast lärosäten med fler än 500 registreringar inom nätuniversitetet höstterminen 2004.

Föräldraskap

Att kombinera föräldraskap med högskolestudier underlättas av om det finns en flexibilitet i utbildningen. Nästan hälften – 46 procent – av högskolenybjörjarna inom nätuniversitetet höstterminen 2004 hade barn i åldrarna 0–17 år. Bland nybjörjarna i traditionell distansutbildning är andelen föräldrar något högre. Betydligt ovanligare är det att nybjörjare i campusutbildningar, liksom de som kombinerar nätstudier med campusstudier, är föräldrar.

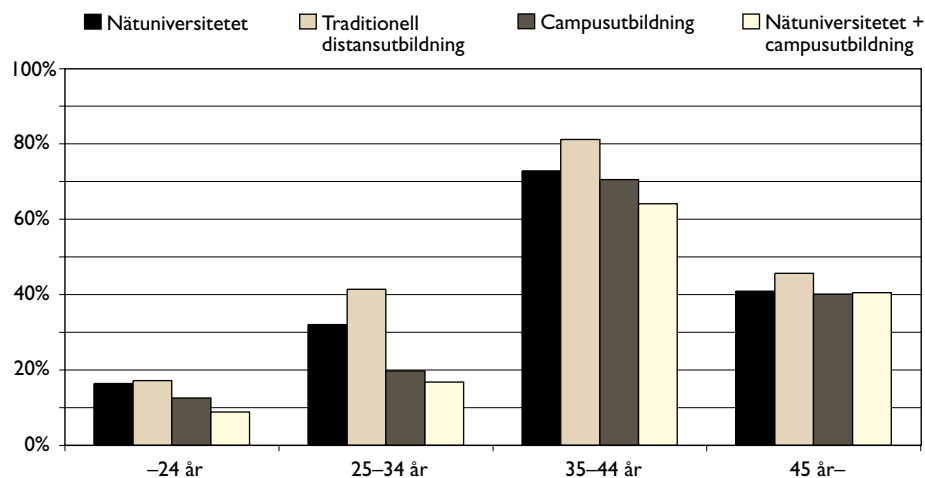
Andel (%) av högskolenybjörjarna som har barn 0–17 år, höstterminerna 2002–2004

	2002	2003	2004
Nätuniversitetet	46	49	46
Traditionell distansutbildning	54	51	48
Campusutbildning	29	28	27
Nätuniversitetet + campusutbildning	30	32	29
Samtliga högskolenybjörjare	30	30	29

Andelen föräldrar är något lägre bland de studenter som tidigare studerat i högskolan jämfört med högskolenybjörjarna. Detta gäller för alla studieformer, med undantag för studenterna i traditionell distansutbildning.

Till stor del hänger föräldraskap samman med studenternas ålder. Bland samtliga studenter i åldrarna 35–44 år har nära tre fjärdedelar barn, medan det bland studenterna som är yngre än 25 år bara är en dryg tiondel som är föräldrar. Att studenterna inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning generellt sett är äldre än campusstudenter förklarar alltså en del av skillnaderna mellan studieformerna, men det är inte hela förklaringen. För även studerat per åldersgrupp är det en större andel föräldrar bland nätstudenter och studenter i traditionell distansutbildning än vad det är bland campusstudenter.

Andel med barn bland samtliga studenter höstterminen 2004, per åldersgrupp, procent

Det är vanligare att kvinnor som studerar i högskolan har barn än att män har det. Det gäller för alla studieformer, och både för dem som tidigare studerat i högskolan och för dem som är nya i högskolestudier. En tredjedel av alla kvinnliga högskolenyborjare hade barn, medan bara en fjärdedel av de manliga högskolenyborjarna hade det. Bland högskolenyborjarna inom nätuniversitetet var skillnaderna ganska stora – av männen var 37 procent föräldrar, medan motsvarande siffra för kvinnorna var 52 procent. Även om man tar hänsyn till studenternas ålder kvarstår skillnaderna mellan män och kvinnor.

Studiestöd

Hur stor andel av studenterna som finansierar sina studier med studiestöd skiljer sig åt mellan de olika studieformerna. Medan en övervägande majoritet av campusstudenterna har studiestöd, är situationen den omvända bland studenter inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning. Endast 29 procent av nyborjarna inom nätuniversitetet hade studiestöd hösten 2004. Motsvarande andel för campusstudenterna var 85 procent. Bland högskolenyborjarna i traditionell distansutbildning hade 35 procent studiestöd. Om man ser till de studenter som inte var högskolenyborjare var det inom samtliga studieformer en lägre andel som hade studiestöd, men skillnaderna mellan studieformerna var desamma.

En orsak till att studenterna inom nätuniversitetet i så liten utsträckning har studiestöd är antagligen att många läser få poäng per termin och därmed inte är berättigade till studiestöd.⁹ Höstterminen 2004 var nästan en tredjedel av nätstudenterna registrerade på mindre än 6 poäng. Men även när man jämför studenter som var registrerade på 11 poäng eller mer, har nätstudenterna i betydligt mindre utsträckning studiestöd än vad campusstudenterna har.

Däremot hänger en stor del av skillnaderna ihop med vilken typ av kurs studenterna läser. Bland de studenter som läser programutbildningar är andelen som har studiestöd högre än bland dem som läser fristående kurser. Detta gäller för samtliga studieformer. För programstudenter är skillnaden mellan i vilken utsträckning distansstudenter och campusstudenter utnyttjar studiestöd inte lika stor. Men även uppdelat på detta sätt finns skillnader mellan studieformerna kvar.

---

9. För att få studiestöd måste studierna sträcka sig över minst tre veckor, och studietakten ska vara 50 procent eller mer. Undantag kan göras på grund av särskilda skäl.

Studiestöd bland studenter som är registrerade på 11 poäng eller mer och läser kurser inom program, höstterminen 2004, procent

	Inget studiestöd	Studiemedel/lån	Endast bidrag	Summa
Nätuniversitetet	29	55	16	100
Traditionell distansutbildning	35	49	16	100
Campusutbildning	8	73	19	100
Nätuniversitetet + campusutbildning	15	66	19	100
Samtliga högskolenybörjare	9	72	19	100

Anmärkning: Tabellen redovisar uppgifter för samtliga studenter, inte enbart för högskolenybörjare.

Bland studenterna inom nätuniversitetet och studenterna i traditionell distansutbildning är det vanligare att kvinnorna har studiestöd än att männen har det. Skillnaderna mellan könen är inte relaterade till om studenterna läser fristående kurser eller kurser inom program, och inte heller till hur många poäng de är registrerade på under terminen. Bland campusstudenterna finns inga större skillnader mellan könen.

Skillnader mellan åldersgrupper är dock genomgående för alla studieformer. En större andel av de yngre studenterna än av de äldre studenterna har studiestöd.¹⁰ Även om man jämför inom åldersgrupperna är det betydligt vanligare att studera utan studiestöd bland studenterna inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning än det är bland studenterna i campusutbildning.

---

10. Rätten till studiebidrag och studielån upphör det år studenten fyller 50 år, och rätten till studielån begränsas dessutom successivt från och med det år studenten fyller 41 år. Fr.o.m. 1 juli 2006 höjs dessa åldersgränser.

Effekter av den extra ersättningen

Under perioden 2002–2004 har universitet och högskolor erhållit extra ersättning för utbildning inom nätuniversitetet. Under nätuniversitetets första år var den extra ersättningen totalt 211 miljoner kronor men har successivt minskat, och år 2004 fördelades 100 miljoner kronor med syftet att stimulera utbildning inom nätuniversitetet. Från och med år 2005 utgår inte längre någon extra ersättning för denna typ av utbildning.

Under dessa tre år har drygt 30 universitet och högskolor fått del av den särskilda ersättningen. Det är ungefär samma lärosäten år från år, men ett par lärosäten fick del av den extra ersättningen bara det första året och några har tillkommit senare (se bilaga 4). I Höskoleverkets delrapportering beskrivs den extra ersättningen och hur den fördelades.¹¹

Detta avsnitt baseras dels på statistik, dels på intervjuer som genomförts vid studiebesök på åtta lärosäten. För att kunna göra analyser av effekterna av den extra ersättningen används här statistik över budgetår, dvs. kalenderår och inte per termin, som i resten av rapporten. En ytterligare skillnad gentemot tidigare avsnitt är att här redovisas endast tre studieformer; nätuniversitetet, traditionell distansutbildning respektive campusutbildning. Nätuniversitetet inkluderar all nätuniversitetsutbildning, även sådan som samtidigt ges som traditionell distans- eller campusutbildning. Den extra ersättningen utgick nämligen för all nätuniversitetsutbildning. Traditionell distansutbildning innefattar här förutom traditionell distansutbildning också utbildning som bedrivs både som distans- och campusutbildning. Med campusutbildning avses utbildning som endast bedrivs på campus.

Utbildningsvolym i relation till extra ersättning

Under nätuniversitetets första år var ersättningen 90 000 kronor per helårsstudent om man utgår från en hundra procentig prestationsgrad. Med den utgångspunkten var anslaget dimensionerat för 2 350 helårsstudenter, och ersättningen var densamma oavsett utbildningsområde. Den särskilda ersättningen utgick såväl för registrerade studenter inom nätuniversitetet (omräknade till helårsstudenter) som för deras studieprestationer (omräknade till helårsprestationer). Anslaget kunde avräknas för antingen 2 350 helårsstudenter och 2 350 helårsprestationer eller för 4 700 helårsstudenter, samt alla kombinationer däremellan. Ersättningen var således 45 000 kronor per helårsstudent/helårsprestation, vilka här benämns enheter och räckte till 4 700 enheter. Den extra er-

---

11. *Uppföljning av Sveriges nätuniversitet – tillgänglighet, rekrytering och extra ersättning.* Höskoleverkets rapportserie 2004:30 R.

sättningen avräknades utanför takbeloppet, vilket innebar ett tillfälligt utökat utbildningsuppdrag år 2002.

Beslutet om fördelningen av ersättningen till universitet och högskolor fattades relativt kort tid innan Sveriges nätuniversitet startade i mars 2002. Trots det registrerades år 2002 över 5 100 helårsstudenter och drygt 1 300 helårsprestationer (totalt 6 500 enheter) inom nätuniversitetet, vilket innebär att lärosätena tillsammans redan det första året nådde det uppsatta taket. Det fanns dock variationer mellan lärosätena.

Uppföljning av lärosätenas prestationer inom nätuniversitetet i relation till de totala ersättningsbeloppen, år 2002–2004

	2002	2003	2004
Totalt anslag (tkr)	211 518	159 243	100 000
Ersättning per helårsstudent (tkr)		20	20
Ersättning per enhet (tkr)	45		
Dimensionerat antal HST, dvs. totalt anslag/ersättningsbelopp		7 962	5 000
Dimensionerat antal enheter, dvs. totalt anslag/ersättningsbelopp	4 700		
Utfall antal HST/enheter	6 489	12 638	16 498
Avvikelse från dimensionerat antal, procent	38%	59%	230%

Anmärkning: HST=Helårsstudenter

Under 2003 och 2004 var anslaget för nätuniversitetsutbildning i form av en extra ersättning om 20 000 kronor per helårsstudent, utöver ordinarie per capitaersättning. Då utgick inte längre någon extra ersättning för helårsprestationer inom nätuniversitetet.

År 2003 producerades 12 600 helårsstudenter inom nätuniversitetet, dvs. en överproduktion om 60 procent, och 2004 var antalet 16 500 helårsstudenter, vilket var över tre gånger fler än den särskilda ersättningen täckte. Samtliga lärosäten, utom tre, registrerade år 2004 mer än dubbelt så många helårsstudenter som deras respektive anslag täckte. Detta tyder på att lärosätena inte har uppfattat det minskade anslaget för nätuniversitetsutbildning som en signal för minskning av volymen, utan snarare som att ersättningsnivån per helårsstudent har trappats ned, trots att nivån formellt var densamma som 2003. En annan tolkning är att lärosätena kan ha sett ersättningen som stimulans för att fortsätta öka omfattningen av nätuniversitetsutbildning och inte som ersättning för den utbildning man redan ger inom nätuniversitetet.

För år 2005 utgår inte längre någon extra ersättning för utbildning inom nätuniversitetet. Trots det kommer lärosätena, enligt sina prognoser i delårsrapporterna för 2005, att uppnå en volym om totalt 17 200 helårsstudenter inom nätuniversitetet. Det sker således inte någon minskning direkt när den extra ersättningen försvinner. Flera lärosäten signalerar dock problem med att kunna finansiera utveckling av nya nätuniversitetskurser inom den ordinarie per capitaersättningen, se vidare avsnittet om lärosätenas användning av den extra ersättningen.

Omfattning av nätuniversitetsutbildning

Sedan 2002 har det totala antalet helårsstudenter i grundläggande högskoleutbildning ökat från 287 300 till 302 600, dvs. med 15 300. Av den totala ökningen utgör 11 400 helårsstudenter utbildning inom nätuniversitetet. Antalet helårsstudenter inom traditionell distansutbildning har samtidigt minskat något. Denna minskning beror delvis på förändrad klassificering, i och med att redan befintlig IT-baserade distansutbildning fördes över till nätuniversitetet när Myndigheten för Sveriges nätuniversitet bildades. Det beror också på att en del av den traditionella distansutbildningen gjordes om till IT-stödd distansutbildning.

I och med att antalet helårsstudenter inom nätuniversitetet har ökat så mycket har det skett en förändring så till vida att distansutbildning (inklusive nätuniversitetet) nu utgör en större del av den totala studentvolymen. Andelen helårsstudenter i campusutbildning har därmed minskat från 94 till 91 procent av den totala studentvolymen.

Helårsstudenter per studieform år 2002–2004, procent

Studieform	2002	2003	2004
Nätuniversitetet	2	4	5
Traditionell distansutbildning	4	3	3
Campusutbildning	94	92	91
Summa	100	100	100

Anmärkning: I "Nätuniversitetet" ingår samtliga kombinationer av nätuniversitetskurser; "rena" nätkurser, nät/campus, nät/distans samt nät/distans/campus.

Nätuniversitetsutbildning inom olika ämnesområden

Under nätuniversitetets första år producerades över 5 000 helårsstudenter inom nätuniversitetet. En stor andel, närmare 70 procent, av dessa var inom humaniora, teologi, samhällsvetenskap och juridik. Motsvarande andel för samtliga studieformer var betydligt lägre (54 procent).

Det kan finnas olika skäl till att dessa ämnen har blivit så stora just inom nätuniversitetet. Det kan vara så att lärosätena redan 2002 hade kommit långt i utvecklingen av IT-baserade distanskurser inom dessa områden, så att verksamheten inom nätuniversitetet snabbt kunde komma i gång. Det kan också vara så att ekonomiska aspekter har spelat in, eftersom ersättningen för nätuniversitetsutbildning år 2002 var homogen och lärosätena erhöll 45 000 kronor per helårsstudent inom alla utbildningsområden. Utbildning inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi genererar i normala fall betydligt lägre ersättning än så. Det blev således mest lönsamt att bedriva nätuniversitetsutbildning inom dessa ämnesområden.

Antal helårsstudenter inom nätuniversitetet per ämnesområde, år 2002–2004

Ämnesområde	2002	2003	2004	Ökning 2002–2004
Humaniora och teologi	805	2 162	2 990	271%
Juridik och samhällsvetenskap (inklusive undervisning)	2 616	6 052	7 313	180%
Naturvetenskap	563	1 445	1 844	228%
Teknik	360	1 270	1 892	425%
Medicin och odontologi	67	268	446	565%
Vård och omsorg	290	878	1 180	307%
Konstnärligt utvecklingsområde	25	58	89	259%
Övrigt	289	562	662	129%

Under perioden 2002–2004 har antalet helårsstudenter inom nätuniversitetet mer än tredubblats. Relativt sett har ökningen varit störst inom teknik, medicin och odontologi samt inom vård och omsorg. Således har det skett en förskjutning i storleksordningen mellan de olika ämnesområdena, och andelen nätstudenter inom humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi har tillsammans minskat med 5 procentenheter. Även inom dessa områden har dock antalet helårsstudenter inom nätuniversitetet ökat kraftigt, och de utgör fortfarande en förhållandevis större andel av det totala antalet nätstudenter än motsvarande andel av den totala studentpopulationen.

Uppföljning av 2004 års resultat

De särskilda resurserna för IT-stödd distansutbildning inom nätuniversitetet existerade 2002–2004. Som tidigare nämnts trappades den extra ersättningen ned under perioden, men utbildningsvolymen växte trots det.

År 2004 registrerades 16 500 helårsstudenter inom nätuniversitetet. Den extra ersättningen var dimensionerad för 5 000 helårsstudenter. Nästan alla lärosäten som fick del av den extra ersättningen registrerade således betydligt fler helårsstudenter inom nätuniversitetet än deras anslag täckte.

Sambandet mellan ett lärosätes extra ersättning och antalet helårsstudenter vid respektive lärosäte är relativt starkt (korrelation 89,4). Det finns också ett ganska starkt samband (79,4) mellan det totala antalet nätuniversitetskurser per lärosäte och lärosätenas tilldelning av den extra ersättningen.

Avsikten med den extra ersättningen 2004 var att fortsatt stimulera lärosätena att erbjuda utbildning inom ramen för Sveriges nätuniversitet.¹² Det var således inte sagt att *nya* kurser måste utvecklas för nätuniversitetet, bara att utbildning ska erbjudas. Det är intressant att antalet nya kurser inom nätuniversitetet ändå har fortsatt att öka varje år. (Se mera om kurser inom nätuniversitetet i avsnittet Ökad tillgänglighet.)

12. Prop. 2003/04:1 utgiftsområde 16, s. 117

Nya nätuniversitetskurser år 2002–2004

	2002	2003	2004
Totalt antal nätkurser	919	1 712	2 285
Varav nya kurser	385	564	725
Andel nya kurser	42 %	33 %	32 %

Redan 2002 skapades 385 nya nätuniversitetskurser, och under åren 2003–2004 tillkom ytterligare nästan 1 300 kurser. Det innebär att det sedan nätuniversitetets tillkomst har utvecklats närmare 1 700 helt nya IT-stödda distanskurser. Även om antalet nya kurser per år inom nätuniversitetet har ökat sedan 2002, minskar andelen nya kurser i och med att verksamheten inom nätuniversitetet växer.

Antalet nya kurser 2004 är relativt jämnt fördelat bland de lärosäten som har flest kurser inom nätuniversitetet. Det finns inte något samband mellan antal nya kurser per lärosäte och den extra ersättningen, vilket knappast heller är att förvänta. Ersättningen är inte kopplad till nya kurser, och kostnaden för utveckling av nya kurser varierar av många olika skäl, bl.a. kursens omfattning och ämnesområde.

Även om den extra ersättningen har varit relaterad till antal helårsstudenter har den gett god utdelning i form av att många nya kurser har utvecklats särskilt för nätuniversitetet.

Lärosätenas deltagande i nätuniversitetet år 2004¹³. Sorterat efter antal helårsstudenter (HST)

Universitet/högskola	Extra ersättning (tkr)	Antal HST inom nätuniversitetet	Totalt antal nätuniversitetskursur	Varav nya kurser
Mittuniversitetet	7 175	1 503	155	33
Lunds universitet	11 120	1 468	152	42
Uppsala universitet	5 580	1 024	125	28
Karlstads universitet	5 184	1 010	145	45
Umeå universitet	3 688	916	90	35
Växjö universitet	6 035	868	132	23
Högskolan i Gävle	5 020	835	145	56
Högskolan på Gotland	3 672	745	105	37
Högskolan i Kalmar	4 943	708	104	42
Örebro universitet	4 697	692	80	17
Lärarhögskolan i Stockholm	3 012	643	88	30
Blekinge tekniska högskola	2 208	639	97	44
Göteborgs universitet	5 817	637	90	11
Mälardalens högskola	4 749	614	87	13
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	4 769	558	79	33
Malmö högskola	3 910	531	54	17
Luleå tekniska universitet	2 552	497	133	53
Högskolan Dalarna	1 549	363	69	41
Högskolan Kristianstad	1 523	354	45	27
Kungl. Tekniska högskolan	1 994	345	54	25
Stockholms universitet	2 173	281	24	9
Högskolan i Borås	3 174	279	17	4
Linköpings universitet	2 335	270	71	20
Högskolan i Skövde	255	189	33	10
Karolinska institutet	681	147	42	6
Högskolan i Halmstad	843	141	28	6
Högskolan i Jönköping	887	109	23	13
Södertörns högskola	0	45	11	4
Sveriges lantbruksuniversitet	235	41	6	1
Örebro Teologiska Högskola	80	21	uppgift saknas	
Teologiska högskolan, Stockholm	40	18	uppgift saknas	
Gymnastik- och idrottshögskolan	80	4	1	
Danshögskolan	10	3	uppgift saknas	
Ersta Sköndal högskola	10	0	uppgift saknas	
Totalt	100 000	16 498	2 285	725

Studieprestationer inom nätuniversitetet

I grundläggande högskoleutbildning får lärosätena betalt både för antalet registrerade studenter (omräknade till helårsstudenter) och för deras studieprestationer (omräknade till helårsprestationer). Det innebär att lägre prestationsgrad genererar lägre ersättning.

13. Uppgift om antal kurser inom nätuniversitetet har hämtats från Ladok, och gäller kurser som verkligen har blivit av. I tabellen saknas uppgifter om antal kurser för högskolor som inte ingår i Ladkokkonsortiet.

Den genomsnittliga prestationsgraden för samtliga studieformer vid universitet och högskolor är drygt 80 procent. Prestationsgraden är i allmänhet lägre vid deltidsstudier än vid heltidsstudier, eftersom deltidsstudenterna inte i samma utsträckning studerar för att uppnå en examen. En stor del av utbildningen inom nätuniversitetet är korta kurser och bedrivs på deltid.

År 2004 var prestationsgraden för utbildning inom nätuniversitetet 57 procent, vilket innebär en förbättring jämfört med 2003, då prestationsgraden var 50 procent (se bilaga 4). Vid intervjuer med lärosätesrepresentanter har framkommit att man arbetar för att höja prestationsgraden på nätuniversitetsutbildningen, varför en ytterligare ökning skulle kunna förväntas.

Lärosätenas användning av den extra ersättningen

Som en del i Högskoleverkets utvärdering av Sveriges nätuniversitet har en bedömargrupp gjort studiebesök vid åtta lärosäten. Syftet med dessa var att diskutera lärosätenas samverkan inom ramen för nätuniversitetet, hur samarbetet med myndigheten har bedrivits, samt erfarenheter av den extra ersättningen. Vid studiebesöken intervjuades projektledare för utvecklingsprojekt som finansierats av Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, prefekter, kursledare för kurser inom Sveriges nätuniversitet samt personer med centralt samordningsansvar för distansutbildning och/eller IT-stödd utbildning. För mer information se Högskoleverkets rapport *Uppföljning av Sveriges nätuniversitet. Slutrapport 1: Myndigheten för Sveriges nätuniversitet* (Högskoleverkets rapportserie 2005:48 R). Intervjuerna har använts som ett underlag till detta avsnitt och illustrerar exempel på bl.a. effekter av den extra ersättningen. Man bör emellertid ha i åtanke att de är just exempel, eftersom endast åtta lärosäten besöktes och de personer som intervjuades representerar olika befattningar.

Sammanfattningsvis anser lärosätena att den extra ersättningen har varit viktig för att bygga upp och utveckla den nätbaserade undervisningen. En del lärosäten hade kommit i gång med IT-stödd distansutbildning redan innan nätuniversitetets tillkomst. Dessa lärosäten fick genom den extra ersättningen möjligheter att förbättra teknik och pedagogik och även utveckla nätbaserade kurser inom utbildningsområden där inte sådana fanns.

Flertalet lärosäten har använt åtminstone delar av den extra ersättningen till att centralt bygga upp infrastrukturen för nätbaserad undervisning och kompetensutveckla lärarna. Medlen innebar för redan aktiva inom den nätbaserade undervisningen att verksamheten fick en skjuts och att man kunde göra saker som man annars inte hade haft råd att göra.

Lärosätena har vetat att den extra ersättningen var en tillfällig satsning och har därför i regel inte använt medlen i den ordinarie driften, utan sett möjligheter till extraordinära insatser. Nu när den extra ersättningen inte längre finns får det inte några omedelbara konsekvenser. Flera lärosätesrepresentanter ser dock problem med att kunna finansiera kursutveckling, vilket kan få effekter på sikt.

Blekinge tekniska högskola

På Blekinge tekniska högskola användes den extra ersättningen för särskilda insatser, bl.a. till utveckling av den nätbaserade undervisningen. Hälften gick direkt i en central utvecklingspott, medan hälften gick till högskolans sektioner. Sektionerna använde pengarna som en grundplåt för olika initiativ, för vilka man kunde ansöka om ytterligare medel av de centralt avsatta utvecklingspengarna.

När den extra ersättningen kom fungerade den som en morot, och man hade ett mål att arbeta emot. Det var viktigt att använda den extra ersättningen som ett komplement, så att högskolan inte blev beroende av den. Att sektionerna kunde söka om pengar upplevdes som en viss kvalitetsgranskning.

Alla distanskurser vid Blekinge tekniska högskola ligger på nätuniversitetet eftersom alla har en IT-dimension. *Ing online* är en högskoleingenjörsutbildning om 120 poäng, som startade som ett Distum-projekt men som nu är en nätuniversitetsutbildning. Luleå tekniska universitet, Umeå universitet, Mittuniversitetet, Högskolan i Gävle, Växjö universitet, Örebro universitet, Högskolan i Kalmar och Blekinge tekniska högskola är kursleverantörer.

När den extra ersättningen inte längre finns kommer en del sektioner att få ekonomiska problem, medan andra anser att man bör lägga ned olönsamma campuskurser och ser nätkurser som en mera lönsam möjlighet.

Högskolan i Gävle

Vid högskolan i Gävle var distansutbildningen redan tidigare en betydande del av verksamheten när satsningen på nätuniversitetet kom.

I första tilldelningsomgången avsattes ungefär hälften på central nivå som en gemensam resurs och resten fördelades till institutionerna i förhållande till deras distansverksamhet. Den extra ersättningen användes bl.a. för att bygga upp *learning centers* samt för kompetensutveckling av lärare och introduktion av nya lärare (lärare från hela världen används i nätutbildningen). Ersättningen innebar att man snabbt kunde bygga upp kompetensen och utveckla nya kurser och dra i gång program.

Högskolan ger många kurser både på campus och på distans. Samkörning mellan olika studieformer är en ekonomisk nödvändighet i många fall. Nätuniversitetskurser blev ett sätt att ge kurser som annars skulle ha för få studenter. När ersättningen har försvunnit får institutionerna sämre ekonomi, men det har man varit förberedd på. Det kan dock påverka verksamheten på sikt. En utmaning blir att inte bara locka till sig studenter, utan att också få dem att genomföra utbildningen.

Högskolan på Gotland

Högskolan hade en stark tradition av distansutbildning redan tidigare och var på gång mot nätbaserade kurser redan innan satsningen på nätuniversitetet. Man anser att den extra ersättningen därför kom mycket lägligt. Nu ligger

alla distansutbildningar inom nätuniversitetet. Högskolan har hälften av sina studenter på distans.

Högskolan behöll en del medel centralt för satsningar på infrastruktur och resten gick till kursutveckling på institutionerna. Pengarna har inte använts till drift och utbildningarna kan därför fortsätta även när de extra resurserna upphör. Utvecklingen av nya kurser påverkas dock negativt.

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan hade enligt lärosätesrepresentanterna kommit relativt långt inom distansutbildningen innan den extra ersättningen kom och myndigheten bildades. Högskolan hade även deltagit i regionala EU-finansierade IT-projekt. Man hade redan en strategi för IT-stödd distansutbildning och ingick i Västsvenska kontaktnätet för flexibel utbildning.

Den extra ersättningen ingick det första året i den allmänna budgetprocessen. År 2003–2004 fördelades medlen ut som extra ersättning till institutionerna med avdrag för förvaltningsavgift. Effekten av ersättningen kom därför främst under 2003, då man såg chansen att utveckla IT-stödd distansutbildning inom flera områden, t.ex. vård. Samtidigt gavs möjligheten att inom redan befintlig utbildning förbättra pedagogik och teknik och utveckla den till att bli helt nätbaserad.

En del av den extra ersättningen avsattes centralt för att bygga upp en nätverksorganisation, men merparten fördelades till institutionerna. Det gav möjlighet att avsätta tid för lärarnas kompetensutveckling.

När den extra ersättningen försvinner innebär det att en del av den nystartade verksamheten får svårt att fortsätta av egen kraft. Man anser att verksamheten behöver mera stöd och att den låga ersättningsnivån för vissa utbildningsområden inte täcker kostnaderna för distansutbildning. För andra områden är det inte lika problematiskt, men att den extra ersättningen nu upphör sammanfaller med allmänna besparingskrav för högskolan.

Lunds universitet

Redan innan den extra ersättningen infördes hade Lunds universitetet satsat resurser på att utveckla IT-stödda kurser inom olika områden. Universitetet hade redan under 1990-talet avsatt medel för stödstruktur och för att utveckla databaserat undervisningsmaterial. När de extra medlen kom gick de rakt in i den befintliga strukturen och hjälpte till att få liv i det som redan fanns.

Insatser för kompetensutveckling var redan gjorda när de extra medlen kom. Det första året användes 30 procent av den extra ersättningen som centrala utvecklingsmedel, och resten gick till särskilda miljöer. De extra medlen användes bl.a. till att utveckla hemsida, pedagogik och undervisningsmaterial.

Man försökte få till stånd IT-stödd distansutbildning också inom naturvetenskap, som låg efter övriga områden. Småämnen insåg möjligheten att använda IT-baserad undervisning.

När den extra ersättningen försvinner uppger institutionsrepresentanterna att utbudet av IT-baserade distanskurser inte kommer att minska. Dessa institutioner har varit framgångsrika inom nätuniversitetsutbildning och har möjlighet att omfördela arbetsinsatserna. Centralt placerade personer uppger att man har haft glädje av satsningen, men att den var för kortsiktig. Nu blir det en tillbakagång.

Mittuniversitetet

Mittuniversitetet hade redan omfattande nätbaserad utbildning när nätuniversitetet bildades. Inställningen är, enligt de företrädare som intervjuades, att distansutbildning ska vara ett alternativ till campusutbildning. Flexibelt lärande är Mittuniversitetets förhållningssätt till utbildning och lärande. Dåvarande IT-stödda distanskurser som uppfyllde Mittuniversitetets egna kriterier för nätuniversitetsutbildning (bl.a. få samlingar) anmäldes till nätuniversitetet.

En del av den extra ersättningen avsattes centralt, bl.a. för bildandet av Forum för högskolepedagogisk utbildning och flexibelt lärande (finansieras nu av ordinarie resurser) och som utvecklingsresurs för institutionerna. Resten gick till institutionerna i form av ett fastställt belopp per helårsstudent, och många nya kurser skapades och befintliga kurser utvecklades. Man anser att den extra resursen var särskilt viktig för naturvetenskap och teknik, eftersom sådana kurser upplevs vara dyrare att utveckla.

Nu när den extra ersättningen har försvunnit leder det knappast till att särskilt många nätuniversitetskurser läggs ned. Men Mittuniversitetet skär ned generellt, i första hand på fristående kurser, och eftersom många nätkurser är fristående leder det till ett minskat kursutbud. I och med att ersättningen försvinner har vissa institutioner inte resurser för kursutveckling.

Stockholms universitet

Nätbaserad och annan distansutbildning utgör endast en liten del av Stockholms universitetets verksamhet. De få nätkurser som fanns innan den extra ersättningen kom hade tillkommit på institutionernas initiativ för att undervisningsformen var en lösning för deltidsstudier inom vissa ämnen. De finansierades delvis med medel från universitetets IT-råd.

När den extra ersättningen kom stimulerades institutionerna att utveckla nya IT-baserade distansutbildningar. Det fanns ingen central strategi, utan pengarna gick, via fakultetsnämnderna, till institutioner som anmält kursutbud. Det fanns några drivande krafter inom olika områden. För en del institutioner som har svårt att rekrytera studenter är nätbaserade kurser en möjlighet att få fler studenter.

När den extra ersättningen upphör uppstår ett par problem. Institutionerna kan dels få svårt att finansiera den fortsatta driften av nätkurserna, dels få svårt att utveckla dem vidare.

Växjö universitet

Vid Växjö universitet bildades 2001-2002 en projektgrupp som intervjuade institutionerna om hur de såg på nätkurser och vilket stöd som behövdes. Tanken var att verksamheten skulle kunna täckas i den ordinarie organisationen, och ansvaret för att utveckla och bedriva kurser har legat på institutionerna. Exempelvis har veckoslutskurser som bedrevs på campus styrts om till att bli på distans.

Av den extra ersättningen gick det mesta ut till institutionerna i form av stöd och kompetensutveckling, medan knappt 20 procent behölls för central styrning. Institutionerna disponerade själva sina medel, som var viktiga för att pröva nya idéer.

Även utan extra ersättning fortsätter kurser med mer eller mindre inslag av informations- och kommunikationsteknik. Universitetet har på olika nivåer genomfört investeringar som kan utgöra stöd för utveckling och genomförande av utbildning, men lärosätesrepresentanterna ser inte investeringarna som slutgiltiga. Det var särskilt viktigt med extra resurser i ett uppbyggnadsskede.

Resultat och slutsatser

Denna rapport utgör en av två slutrapporter som Högskoleverkets redovisar inom uppdraget att följa upp Sveriges nätuniversitet.¹⁴ I denna rapport besvaras frågorna om nätuniversitetet har lett till ökad tillgänglighet till högre utbildning, om rekryteringen till högre utbildning har breddats samt vilka effekter som den extra ersättningen haft för uppstartandet av utbildning inom nätuniversitetet.

Har Sveriges nätuniversitet ökat tillgängligheten?

Tillgängligheten till högre utbildning har ökat utifrån en rad aspekter i och med nätuniversitetets tillkomst. Den viktigaste aspekten är att flexibiliteten i den nya studieformen gör det möjligt att studera mer oberoende av geografiska avstånd och fasta tider. Mer än tidigare är det nu möjligt att anpassa studierna till den egna livssituationen.

Det totala utbildningsutbudet har ökat i och med nätuniversitetets tillkomst, vilket i sig innebär en ökad tillgänglighet till högre studier. Genom att utbildningsutbudet finns samlat i en sökdatabas blir det också enkelt att söka och planera sina studier. Den IT-stödda distansutbildningen har snabbt blivit populärare än den traditionella distansutbildningen, som i sin tur har minskat i omfattning. Det finns ett värde i att både traditionell och IT-stödd distansutbildning finns som studiealternativ, då både tillgången till och kunskap om Internet och datorer varierar mellan studentgrupper.

Det är ett varierat kursutbud som erbjuds inom nätuniversitetet. Det påminner mer om kursutbudet inom traditionell distansutbildning än inom campusutbildning. Nätuniversitetets kursutbud karaktäriseras av korta, fristående kurser på deltid som ofta ges utan krav på förkunskaper i ämnen (A-kurser). Vidare är kurser inom vård och omsorg samt inom juridik och samhällsvetenskap välrepresenterade, medan kurser inom konst och teknik är mer ovanliga.

Har Sveriges nätuniversitet breddat rekryteringen?

Höstterminen 2004 började 4 000 studenter utan tidigare högskoleerfarenhet att studera inom nätuniversitetet. Av dessa studerade 3 300 enbart inom nätuniversitetet; de övriga kombinerade nätstudier med campusutbildning eller traditionell distansutbildning. Det innebär att 13 procent av dem som studerade inom nätuniversitetet var högskolenybjörjare.

---

14. Titeln på den andra rapporten är *Uppföljning av Sveriges nätuniversitet. Slutrapport 1: Mynligheten för Sveriges nätuniversitet* (Högskoleverkets rapportserie 2005:48 R)

Nätuniversitetet rekryterar från grupper som traditionellt sett är underrepresenterade i högskoleutbildning. Rekryteringen till nätuniversitetet följer rekryteringsmönstret för den traditionella distansutbildningen. Det betyder att nätuniversitetet rekryterar en stor andel från arbetarhem, en stor andel boende i glesbygd och mindre städer, en stor andel äldre samt en stor andel som har barn. I jämförelse med campusutbildningen rekryterar därmed nätuniversitetet i större utsträckning från otraditionella studentgrupper, dock med undantag för nybörjare med utländsk bakgrund. När det gäller den sociala rekryteringen har nybörjarna inom nätuniversitetet och i traditionell distansutbildning i princip samma sociala sammansättning som i befolkningen i motsvarande ålder, medan det inom campusutbildningen fortfarande finns en underrepresentation av nybörjare med arbetarbakgrund. Det är också tydligt att nätuniversitetet och traditionell distansutbildning rekryterar nybörjare som kan tänkas ha behov av flexibilitet i studierna, såsom boende utanför större städer och föräldrar.

En skillnad mellan nybörjare inom nätuniversitetet och traditionell distansutbildning är att nätstudenterna i högre grad studerar på lärosäten som de har långa geografiska avstånd till, medan nybörjarna i traditionell distansutbildning fortfarande i stor utsträckning väljer att studera vid lärosäten som ligger geografiskt nära. Andelen nybörjare inom nätuniversitetet med långa avstånd till lärosäten har också ökat sedan nätuniversitetet startade 2002. Någon sådan utveckling finns inte bland nybörjarna i de andra studieformerna. Det tyder på att nätuniversitetet har minskat de geografiska avstånden till högskoleutbildning och därmed givit de nybörjare som väljer att läsa på distans möjlighet att välja från ett större utbildningsutbud.

Det är positivt att många nya studerande har tillkommit när ett stort antal studieplatser och utbildningar i nytt flexibelt format blivit tillgängliga. Nätuniversitetet har genom att rekrytera från studieovana grupper tydligt bidragit till en breddad rekrytering. Utfallet av den breddade rekryteringen begränsas dock av att det är relativt få högskolenybörjare inom nätuniversitetet. Den stora grupp av nätstudenter som inte var högskolenybörjare skiljer sig dessutom inte särskilt mycket från campusstudenterna när det gäller variablerna social och utländsk bakgrund.

Livslångt lärande inom nätuniversitetet

Studenterna inom nätuniversitetet kan beskrivas som äldre med tidigare studieerfarenhet som läser få poäng per termin och ofta fristående kurser. Det är heller inte ovanligt att de har tagit upp nätstudier efter ett studieuppehåll. Därtill är det vanligt att nätstudenter har barn och bor långt ifrån högskolan, så det tycks som om många av nätstudenterna har en livssituation som ställer höga krav på flexibilitet i studierna. I kombination med att nätuniversitetet har en övervikt av korta, fristående kurser på A-nivå med låg studietakt tycks det som om nätuniversitetet fungerar som ett forum för fortbildning och vidareutbildning samt livslångt lärande.

Vilka är effekterna av den extra ersättningen?

Utbudet av IT-stödd distansutbildning har ökat kraftigt i och med tillkomsten av Sveriges nätuniversitet och perioden med extra ersättning för nätuniversitetsutbildning. Det har utvecklats många kurser för nätuniversitetet, och ett stort antal studenter har registrerats på kurserna. Det dimensionerade antalet helårsstudenter har överträffats med råge under hela perioden.

Både 2003 och 2004 fanns det ett starkt samband mellan antalet helårsstudenter inom nätuniversitetet per lärosäte och respektive lärosätes extra ersättning. Man kan således se effekter av ersättningen även på lokal nivå – lärosäten med högre extra ersättning registrerar flera studenter inom nätuniversitetet.

De särskilda medlen för utbildning inom nätuniversitetet verkar ha varit viktiga för att utveckla IT-stödd distansutbildning på de flesta lärosätena. Universitetet och högskolorna har varit medvetna om att den extra ersättningen skulle finnas under begränsad tid och har därför i regel använt medlen för investeringar i initialskedet. Man har försökt att inte göra sig beroende av medlen i den löpande driften. De flesta lärosätena har centralt avsatt delar av medlen till att skapa nödvändiga förutsättningar för att kunna erbjuda IT-stödd distansundervisning och satsat på kompetensutveckling av lärare och kursutveckling på institutionsnivå.

En del lärosäten hade redan kommit i gång med nätbaserade kurser inom vissa områden, och de extra medlen gav möjligheter att starta nätbaserad undervisning även inom utbildningsområden med låg ordinarie per capitaersättning. Vid andra lärosäten, där man inte kommit så långt innan de extra medlen kom, har man med hjälp av de extra resurserna startat kurser inom en del utbildningsområden, men inte riktigt kommit i gång inom andra.

När det inte längre finns några extra resurser för IT-stödd distansutbildning, menar en del av de lärosätesrepresentanter som intervjuats att verksamheten fortsätter men att inte lika många nya kurser kommer att utvecklas längre. Dessutom framförs av andra att i en tid av knappa resurser skär man ner på de fristående kurserna, och eftersom nätuniversitetskurserna till stor del består av fristående kurser kommer de att påverkas. En faktor i sammanhanget är att prestationsgraden generellt har varit betydligt lägre inom nätuniversitetet än inom campusutbildning och därmed genererar mindre pengar till lärosätena. Lärosätenas prioriteringar är förstås beroende av vilken strategisk betydelse man tillmäter den IT-stödda distansutbildningen. Men enligt lärosätenas prognoser kommer antalet helårsstudenter inom nätuniversitetet att fortsätta att öka under 2005, trots att den extra ersättningen inte längre finns kvar; och detta i en situation när prognosen för grundutbildning totalt visar på en nedgång av antalet helårsstudenter.

Många lärosäten har med hjälp av den extra ersättningen kunnat göra nödvändiga investeringar för att komma i gång med nätbaserade kurser, och flera anser dessa vara ett bra, och i vissa fall billigare, alternativ till campusutbildning. De extra medlen har gett den IT-stödda distansutbildningen en skjuts, och verksamheten har utvecklats och vuxit snabbt. På en del håll har den extra

ersättningen inneburit att nya vägar har öppnats, och man har upptäckt en ny och modernare undervisningsform som ett komplement till den reguljära undervisningen och en del i det livslånga lärandet.

Referenser

- Budgetpropositioner för åren 2002–2006 (utgiftsområde 16)
- Delårsrapporter 2005 från universitet och högskolor
- Glesbygdsverket (2002) *Kartläggning av lärcentra i Sverige 2001*
- Glesbygdsverket (2004) *Lärcentra 2003, sammanställning av enkätsvar*
- Högskoleverket (2004) *Uppföljning av Sveriges nätuniversitet – tillgänglighet, rekrytering och extra ersättning*. Högskoleverkets rapportserie 2004:30 R
- Juridiska databasen vid Myndigheten för Sveriges nätuniversitet
- Proposition (2001/02:15) *Den öppna högskolan*
- Proposition (2004/05:162) *Ny värld – ny högskola*
- Regleringsbrev 2002, 2003 och 2004 för universitet och högskolor
- Förordning med instruktion för Myndigheten för Sveriges nätuniversitet (SFS 2002:26)
- Årsredovisningar 2002, 2003 och 2004 från universitet och högskolor

Bilagor

Bilaga 1:

Teknisk bilaga

Bilaga 2:

Registrerade studenter fördelade efter lärosäte, kön och studieform, höstterminen 2004

Bilaga 3:

Antal registrerade studenter fördelade efter studieform, per län, höstterminerna 2002-2004

Bilaga 4:

Särskild ersättning (tkr) till universitet och högskolor för utbildning inom Sveriges nätuniversitet, år 2002–2004

Bilaga 5:

Antal helårsstudenter inom nätuniversitet, år 2002–2004

Bilaga 6:

Andel (%) helårsstudenter inom nätuniversitetet per lärosäte, år 2002–2004

Bilaga 7:

Prestationsgrader (antal helårsprestationer/antal helårsstudenter) inom nätuniversitetsutbildning, år 2002–2004, procent

Bilaga I

Teknisk bilaga

Vad utgör en nätuniversitetskurs?

Vad som utgör en nätuniversitetskurs regleras av förordningen om samverkan genom Sveriges nätuniversitet (2002:25).

Nätuniversitetskurser

1. är högskoleutbildning,
2. bedrivs på distans och grundas på informations- och kommunikationsteknik, och
3. har registrerats hos Myndigheten för Sveriges nätuniversitet.

Statistik

Uppgifterna om den extra ersättningen är hämtade från lärosätenas årsredovisningar, regleringsbrev och universitets- och högskoleregistret. Datamaterial för analyserna om tillgänglighet och rekrytering har levererats av Statistiska centralbyrån (SCB).

Universitets- och högskoleregistret baseras på Ladok (Lokalt ADB-baserat studiedokumentationssystem) som de flesta lärosäten använder. Universitets- och högskoleregistret omfattar alla högskolestudenter i Sverige, även studenter som studerar vid ett lärosäte som inte ingår i Ladok. Statistik om kurser finns däremot endast att tillgå för kurser vid lärosäten som använder Ladok. Antalet högskolor som använder Ladok har ökat under årens lopp, vilket bör noteras vid jämförelse över tid. I Ladok finns en post för ”undervisningsform” (dvs. campusutbildning, traditionell distansutbildning eller nätuniversitetsutbildning) per student/grupp, som fylls i av lärosätena. Det finns inga uppgifter om i vilken utsträckning distansutbildningen var IT-stödd innan Sveriges nätuniversitets tillkomst.

För uppgifterna om kurser gäller att för kurser som sträcker sig över flera terminer räknas endast den första terminen. Variabeln ”Ny kurs” anger kurser som har en kurskod som inte funnits tidigare. Kurskod byts normalt när kursplanen ändras. Mindre förändringar i kurser ska inte resultera i ny kurskod.

Baserat på studentuppgifter från universitets- och högskoleregistret har uppgifter om studenternas sociala och nationella bakgrund, studiestöd, sysselsättning, folkbokföringsort och antal barn matchats mot andra register¹⁵. Uppgifterna är i regel terminsspecifika eller hämtade mitt i läsåret (1 januari).

---

15. Registret över totalbefolkningen (RTB), folk- och bostadsregistret (FoB90), registret över befolkningens utbildning, registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), universitets- och högskoleregistret samt studiestödsuppgifter från CSN.

Social bakgrund

Studenternas sociala bakgrund beskrivs av föräldrarnas socioekonomiska tillhörighet (SEI). Uppgiften finns för studenter som är yngre än 35 år. Den högsta av föräldrarnas socioekonomiska grupp (SEI) gäller som studentens socioekonomiska bakgrund. SEI-uppgifter för föräldrarna är hämtade från Folk- och bostadsräkningen (FoB) 1990. I rapporten har uppgifter om föräldrarnas SEI aggregerats till tre redovisningsgrupper:

- Högre tjänstemän
- Övriga tjänstemän m.m. I denna kategori ingår tjänstemän på mellan-nivå, lägre tjänstemän, företagare och lantbrukare.
- Arbetare. I denna kategori ingår både facklärd och ej facklärd arbetare.

H-regioner

Uppgifter om kommunernas befolkningsunderlag bygger på SCB:s klassificering av kommuner i så kallade H-regioner. H-regionerna är en gruppering av kommuner efter lokalt och regionalt befolkningsunderlag längs skalan storstad–glesbygd.

H-regionerna är indelade i sju kategorier:

- Stockholm/Södertäljes A-region (25 kommuner)
- Göteborgs A-region (13 kommuner)
- Malmö/Lund/Trelleborgs A-region (9 kommuner)
- Större städer avser kommuner med mer än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum. Som kommuncentrum räknas den folkrikaste församlingen i kommunen. (88 kommuner)
- Mellanbygden avser kommuner med 27 000–90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum, samt med mer än 300 000 invånare inom 100 kilometers radie från kommuncentrum. (85 kommuner)
- Tätbygden avser kommuner med 27 000–90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum samt med mindre än 300 000 invånare inom 100 kilometers radie från kommuncentrum. (16 kommuner)
- Glesbygden avser kommuner med mindre än 27 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum. (54 kommuner)

För uppgifter om studenternas bostad är det bra att hålla några saker i minnet. Det är vanligt att campusstudenter flyttar närmare det lärosäte där de ska studera om de inte redan är boende i närheten. Studenternas boende är komplicerat att fånga med statistik. Det finns en viss fördröjning i uppgifterna om bostadsort, vilket gör att studenterna kan ha flyttat utan att det uppdaterats i registren. Vidare kan uppgifterna vara vilseledande om studenterna inte är folkbokförda på den faktiska bostadsorten.

Anslagsavräkning

Ersättning för utbildning inom Sveriges nätuniversitet år 2002 skiljer sig från hur campusutbildning och distansutbildning vanligtvis ersätts. För grundlägg-

gande högskoleutbildning utgår normalt varierande per capitaersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beroende på utbildningsområde (humanistiskt/samhällsvetenskapligt område genererar den lägsta ersättningen och de konstnärliga utbildningarna, samt media, den högsta). Båda anslagen utbetalas och avräknas emellertid på samma sätt. Anslagen betalas ut i förväg, och efter budgetåret (kalenderår) görs en avstämning och avräkning baserat på varje lärosätes faktiska utfall av registrerat antal helårsstudenter och helårsprestationer inom olika utbildningsområden. Om värdet av helårsstudenterna och helårsprestationerna skulle vara högre än anslaget får inte lärosätet mera pengar, därav namnet ”takbelopp”, men har möjlighet att spara prestationer för framtiden. Om värdet skulle understiga takbeloppet måste lärosätet betala tillbaka mellanskillnaden om de inte har sparade prestationer sedan tidigare.

Bilaga 2

Registrerade studenter fördelade efter lärosäte, kön och studieform, höstterminen 2004

Universitet/Högskola	Antal						Procent				
	Totalt	Kvinnor totalt	Distanstudenter	Kvinnor i distans-utbildning	Nätstudenter	Kvinnor inom nä-tuniveritet	Kvinnor stotalt	Distanstudenter	Kvinnor i distansutbildning	Nätstudenter	Kvinnor inom nä-tuniveritet
Riket totalt	337 415	202 600	55 436	36 476	37 901	23 065	60%	16%	66%	11%	61%
Uppsala universitet	24 347	14 574	3 587	2 229	2 651	1 517	60%	15%	62%	11%	57%
Lunds universitet	30 520	16 334	3 446	2 131	3 206	2 056	54%	11%	62%	11%	64%
Göteborgs universitet	30 213	19 910	3 596	2 393	1 683	944	66%	12%	67%	6%	56%
Stockholms universitet	26 217	15 939	908	524	810	444	61%	4%	58%	3%	55%
Umeå universitet	19 286	11 939	5 445	3 905	2 476	1 596	62%	28%	72%	13%	65%
Linköpings universitet	19 597	10 451	1 308	856	883	553	53%	7%	65%	5%	63%
Karolinska institutet	7 256	5 749	1 095	954	342	308	79%	15%	87%	5%	90%
Kungl. Tekniska högskolan	14 195	3 960	903	279	861	272	28%	6%	31%	6%	32%
Chalmers tekniska högskola	9 006	2 184	0	0	0	0	24%	0%	0%	0%	0%
Luleå tekniska universitet	9 944	5 312	2 227	1 360	1 550	871	53%	22%	61%	16%	56%
Handelshögskolan i Stockholm	1 506	609	0	0	0	0	40%	0%	0%	0%	0%
Sveriges lantbruksuniversitet	3 832	2 453	418	296	80	47	64%	11%	71%	2%	59%
Karlstads universitet	10 473	6 947	2 452	1 831	1 941	1 413	66%	23%	75%	19%	73%
Mittuniversitetet	10 915	6 891	6 220	3 756	4 062	1 964	63%	57%	60%	37%	48%
Växjö universitet	9 540	5 784	2 802	1 759	1 698	936	61%	29%	63%	18%	55%
Örebro universitet	11 386	7 391	2 391	1 462	1 883	1 133	65%	21%	61%	17%	60%
Blekinge tekniska högskola	4 755	2 157	2 273	979	2 123	954	45%	48%	43%	45%	45%
Högskolan i Jönköping	8 098	5 143	850	652	292	240	64%	11%	77%	4%	82%
Högskolan i Kalmar	7 453	4 481	1 484	951	1 467	938	60%	20%	64%	20%	64%
Malmö högskola	13 004	8 695	1 908	1 243	1 217	693	67%	15%	65%	9%	57%
Mälardalens högskola	10 758	6 721	1 662	1 070	1 592	1 014	63%	15%	64%	15%	64%
Högskolan i Borås	6 031	4 239	884	680	533	469	70%	15%	77%	9%	88%
Högskolan Dalarna	5 949	3 663	817	609	664	496	62%	14%	75%	11%	75%
Högskolan på Gotland	2 921	1 710	1 472	863	1 472	863	59%	50%	59%	50%	59%
Högskolan i Gävle	8 146	5 170	3 642	2 402	2 313	1 347	64%	45%	66%	28%	58%
Högskolan i Halmstad	6 102	3 517	991	607	597	308	58%	16%	61%	10%	52%
Högskolan Kristianstad	7 172	5 198	1 498	1 045	855	511	73%	21%	70%	12%	60%
Högskolan i Skövde	5 048	3 067	598	450	556	436	61%	12%	75%	11%	78%
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	5 230	3 601	959	630	959	630	69%	18%	66%	18%	66%
Gymnastik- och idrottshögskolan	559	283	0	0	0	0	51%	0%	0%	0%	0%
Lärarhögskolan i Stockholm	9 558	7 831	2 531	2 170	1 486	1 314	82%	27%	86%	16%	88%
Södertörns högskola	7 989	5 289	241	179	241	179	66%	3%	74%	3%	74%
Danshögskolan	237	204	0	0	0	0	86%	0%	0%	0%	0%
Dramatiska institutet	161	96	19	13	19	13	60%	12%	68%	12%	68%
Konstfack	608	404	0	0	0	0	66%	0%	0%	0%	0%
Operahögskolan i Stockholm	40	21	0	0	0	0	53%	0%	0%	0%	0%
Teaterhögskolan i Stockholm	159	99	0	0	0	0	62%	0%	0%	0%	0%

Fortsättning på bilaga 2

Högskola	Antal						Procent				
	Totalt	Kvinnor totalt	Distansstudenter	Kvinnor i distansutbildning	Nätstudenter	Kvinnor inom nättuniversitet	Kvinnor totalt	Distansstudenter	Kvinnor i distansutbildning	Nätstudenter	Kvinnor inom nättuniversitet
Beckmans Designhögskola	116	80	0	0	0	0	69%	0%		0%	
Stockholms Musikpedagogiska Institut	176	120	0	0	0	0	68%	0%		0%	
Center för Kognitiv Psykoterapi o Utb. i Göteborg	41	31	0	0	0	0	76%	0%		0%	
Ericastiftelsen	79	68	0	0	0	0	86%	0%		0%	
Ersta Sköndal högskola	827	694	1	1	0	0	84%	0%	100%	0%	
Gammalkroppa skogsskola	19	1	0	0	0	0	5%	0%		0%	
Göteborgs Psykoterapi Institut	67	49	0	0	0	0	73%	0%		0%	
Johannelunds teologiska högskola	129	51	21	13	0	0	40%	16%	62%	0%	
Linnéstadens Psykoterapi Institut	43	37	0	0	0	0	86%	0%		0%	
Otterhällans Institut	13	10	0	0	0	0	77%	0%		0%	
Psykoterapisällskapet i Stockholm AB	34	23	0	0	0	0	68%	0%		0%	
Röda korsets högskola	413	366	0	0	0	0	89%	0%		0%	
S:t Lukas	39	26	0	0	0	0	67%	0%		0%	
Sophiahemmet Högskola	335	301	0	0	0	0	90%	0%		0%	
Stockholms akademi för psykoterapiutbildning	53	43	0	0	0	0	81%	0%		0%	
Svenska föreningen för Klinisk Hypnos	20	15	0	0	0	0	75%	0%		0%	
Svenska institutet för kognitiv psykoterapi	86	73	0	0	0	0	85%	0%		0%	
Svenska psykoanalytiska institutet	16	10	0	0	0	0	63%	0%		0%	
Svenska psykoanalytiska sällskapet	8	4	0	0	0	0	50%	0%		0%	
Teologiska Högskolan, Stockholm	392	262	57	33	57	33	67%	15%	58%	15%	58%
Örebro Teologiska Högskola	199	99	64	33	0	0	50%	32%	52%	0%	

Anmärkning: Studenter kan vara registrerade på fler än ett lärosäte, uppgiften för "Riket totalt" är korrigerad för detta.

Bilaga 3

Antal registrerade studenter fördelade efter studieform, per län, höstterminerna 2002–2004

Boendelän	Höstterminen 2002			Höstterminen 2003			Höstterminen 2004		
	Antal totalt	Därav distansstudenter	Därav nätstudenter	Antal totalt	Därav distansstudenter	Därav nätstudenter	Antal totalt	Därav distansstudenter	Därav nätstudenter
Riket totalt	328 845	19 641	22 416	340 049	18 803	32 709	337 415	17 535	37 901
Stockholms län	66 489	1 985	3 533	70 432	2 053	5 809	70 972	2 080	6 999
Uppsala län	18 083	1 035	1 042	18 712	847	1 576	19 213	704	1 855
Södermanlands län	5 792	269	597	6 026	293	907	5 950	231	1 009
Östergötlands län	17 185	604	877	18 101	477	1 449	17 933	505	1 581
Jönköpings län	8 549	990	287	8 996	883	651	8 539	694	835
Kronobergs län	7 213	769	482	7 656	735	824	6 990	588	839
Kalmar län	7 782	1 001	509	7 731	323	1 181	7 523	339	1 311
Gotlands län	1 653	63	180	1 869	83	238	1 827	74	289
Blekinge län	4 577	349	643	4 554	377	692	4 261	188	828
Skåne län	43 705	1 361	3 322	46 031	1 435	4 830	46 016	1 450	4 866
Hallands län	7 943	419	577	8 138	547	621	7 938	564	770
Västra götlands län	53 895	2 203	3 002	54 743	2 096	4 237	52 573	2 088	4 988
Värmlands län	9 636	414	867	9 490	459	1 067	9 130	376	1 206
Örebro län	9 286	537	727	9 544	529	980	9 762	513	1 312
Västmanlands län	7 723	295	866	7 916	311	1 277	7 936	294	1 184
Dalarnas län	8 230	710	495	7 037	334	804	6 621	374	1 063
Gävleborgs län	7 548	1 831	395	7 626	1 474	1 109	7 186	1 212	1 271
Västernorrlands län	6 547	990	1 159	6 488	1 204	1 180	6 069	1 252	1 276
Jämtlands län	3 620	625	603	3 681	781	644	3 665	844	797
Västerbottens län	15 097	1 886	763	15 333	2 151	851	15 413	1 665	1 329
Norrbottnens län	9 113	849	888	9 252	1 113	936	9 078	1 027	1 229
Okänt län	9 179	456	602	10 693	298	846	12 820	473	1 064

Bilaga 4

Särskild ersättning (tkr) till universitet och högskolor för utbildning inom Sveriges nätuniversitet, år 2002–2004

Universitet/högskola	2002	2003	2004
Uppsala universitet	13 388	7 293	5 580
Lunds universitet	9 945	21 140	11 120
Göteborgs universitet	8 415	11 335	5 817
Stockholms universitet	4 590	2 269	2 173
Umeå universitet	13 388	7 278	3 688
Linköpings universitet	8 415	2 419	2 335
Karolinska institutet	1 915	1 154	681
Kungl. Tekniska högskolan	4 590	2 009	1 994
Chalmers tekniska högskola AB	400	0	0
Luleå tekniska universitet	13 388	4 540	2 552
Sveriges lantbruksuniversitet	1 150	310	235
Karlstads universitet	13 388	8 682	5 184
Mittuniversitetet	13 388	18 053	7 175
Växjö universitet	9 945	5 183	6 035
Örebro universitet	8 415	5 542	4 697
Blekinge tekniska högskola	9 180	3 732	2 208
Stiftelsen högskolan i Jönköping	5 355	1 337	887
Högskolan i Kalmar	9 945	10 412	4 943
Malmö högskola	7 650	4 375	3 910
Mälardalens högskola	4 590	7 109	4 749
Högskolan i Borås	5 355	4 021	3 174
Högskolan Dalarna	4 590	2 608	1 549
Högskolan på Gotland	1 915	6 120	3 672
Högskolan i Gävle	13 388	6 197	5 020
Högskolan i Halmstad	4 055	1 151	843
Högskolan Kristianstad	4 055	1 376	1 523
Högskolan i Skövde	1 530	310	255
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	9 180	6 443	4 769
Gymnastik- och idrottshögskolan	0	171	80
Lärarhögskolan i Stockholm	5 355	6 540	3 012
Södertörns högskola	400	0	0
Danshögskolan	255	0	10
Teologiska högskolan, Stockholm	0	0	40
Ersta Sköndal högskola	0	34	10
Örebro Teologiska Högskola		100	80
Totalt	211 518	159 243	100 000

Bilaga 5

Antal helårsstudenter inom nätuniversitet år 2002–2004, sorterat efter antal helårsstudenter år 2004

Universitet/högskola	2004	2003	2002
Mittuniversitetet	1 503	1 133	521
Lunds universitet	1 468	1 415	688
Uppsala universitet	1 024	653	240
Karlstads universitet	1 010	685	267
Umeå universitet	916	481	166
Växjö universitet	868	783	183
Högskolan i Gävle	835	617	177
Högskolan på Gotland	745	468	244
Högskolan i Kalmar	708	583	416
Örebro universitet	692	564	222
Lärarhögskolan i Stockholm	643	360	54
Blekinge tekniska högskola	639	287	136
Göteborgs universitet	637	557	415
Mälardalens högskola	614	626	230
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	558	624	203
Malmö högskola	531	499	146
Luleå tekniska universitet	497	312	177
Högskolan Dalarna	363	218	61
Högskolan i Kristianstad	354	213	26
Kungl. Tekniska högskolan	345	289	73
Stockholms universitet	281	265	67
Högskolan i Borås	279	276	113
Linköpings universitet	270	301	102
Högskolan i Skövde	189	58	16
Karolinska institutet	147	96	45
Högskolan i Halmstad	141	112	77
Stiftelsen högskolan i Jönköping	109	105	49
Södertörns högskola	45	2	2
Sveriges lantbruksuniversitet	41	39	24
Örebro Teologiska Högskola	21	14	
Teologiska högskolan, Stockholm	18	0	0
Gymnastik- och idrottshögskolan	4	3	0
Danshögskolan	3	1	2
Chalmers tekniska högskola AB	0	0	0
Ersta Sköndal högskola	0	0	0
Totalt	16 498	12 638	5 142

Bilaga 6

**Andel (%) helårsstudenter inom nätuniversitetet per lärosäte, år 2002–2004.
Sorterat efter högst andel helårsstudenter 2002**

Universitet/högskola	2002	2003	2004
Högskolan på Gotland	19,4	27,1	37,8
Högskolan i Kalmar	6,6	9,1	11,1
Mittuniversitetet	6,3	14,0	18,5
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	4,5	13,1	12,6
Blekinge tekniska högskola	4,3	10,1	20,5
Karlstads universitet	3,1	8,1	11,4
Högskolan i Gävle	2,9	9,8	13,2
Mälardalens högskola	2,8	7,3	6,9
Lunds universitet	2,7	5,2	5,2
Örebro universitet	2,5	5,9	7,1
Växjö universitet	2,3	8,9	10,4
Luleå tekniska universitet	2,2	3,8	5,9
Högskolan i Borås	2,1	4,7	5,2
Danshögskolan	1,7	0,9	1,8
Göteborgs universitet	1,7	2,1	2,4
Högskolan i Halmstad	1,5	2,1	2,6
Malmö högskola	1,5	4,5	4,9
Uppsala universitet	1,2	3,2	4,8
Högskolan Dalarna	1,1	3,7	7,0
Umeå universitet	1,0	2,9	5,5
Karolinska institutet	0,9	1,8	2,5
Lärarhögskolan i Stockholm	0,9	5,4	9,7
Sveriges lantbruksuniversitet	0,7	1,1	1,2
Högskolan i Jönköping	0,7	1,5	1,5
Kungl. Tekniska högskolan	0,6	2,4	2,8
Linköpings universitet	0,6	1,7	1,5
Högskolan Kristianstad	0,5	4,0	6,3
Högskolan i Skövde	0,4	1,4	4,4
Stockholms universitet	0,3	1,1	1,2
Södertörns Högskola	0,0	0,0	0,6
Chalmers tekniska högskola	0,0	0,0	0,0
Ersta Sköndal högskola	0,0	0,0	0,0
Gymnastik- och idrottshögskolan	0,0	0,6	0,8
Teologiska Högskolan, Stockholm	0,0	0,0	8,3
Örebro teologiska högskola	0,0	11,1	13,7
Riket totalt	1,8	4,2	5,5

Bilaga 7

Prestationsgrader (antal helårsprestationer/antal helårsstudenter) inom nät- universitetsutbildning, år 2002–2004, procent

Universitet/högskola	2002	2003	2004
Uppsala universitet	14	40	46
Lunds universitet	15	43	54
Göteborgs universitet	19	52	58
Stockholms universitet	13	21	26
Umeå universitet	5	52	53
Linköpings universitet	35	52	67
Karolinska institutet	53	68	82
Kungl. Tekniska högskolan	26	33	41
Luleå tekniska universitet	12	71	54
Sveriges lantbruksuniversitet	21	59	95
Karlstads universitet	25	61	67
Mittuniversitetet	29	61	46
Växjö universitet	27	47	65
Örebro universitet	16	55	60
Blekinge tekniska högskola	26	54	40
Högskolan i Jönköping	12	62	58
Högskolan i Kalmar	45	52	61
Malmö högskola	25	40	68
Mälardalens högskola	26	51	62
Högskolan i Borås	27	50	76
Högskolan Dalarna	54	61	67
Högskolan på Gotland	43	43	40
Högskolan i Gävle	36	37	57
Högskolan i Halmstad	26	52	43
Högskolan Kristianstad	15	32	46
Högskolan i Skövde	44	57	70
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	56	63	80
Gymnastik- och idrottshögskolan		33	25
Lärarhögskolan i Stockholm	2	43	83
Södertörns högskola	0	30	33
Danshögskolan	0	0	80
Teologiska högskolan, Stockholm			56
Örebro Teologiska Högskola		57	81
Riket totalt	26	50	57

